

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 2-వ తేది గురువారము
శ్రీ క్రొధననామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 73
గ్రంథిక లా

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవాటిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు వాందిమున్నది. అంజనము పిటి చూడ కొరం చూడముగలుగు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, తాయువుపొట్ల బావును,
సార్వపు నొప్పు బారడోలును, పొట్లగొట్టును.
బెంకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగాకే చెమట చట్టబయలు పడి
మందలి నువ్వుదార్థములను తొలగించి జేహాసును
కాకోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింటి నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రెరి రోడ్డు, భోర్లు నొంబాయి.

ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన మానవ్రుకము మీకు తెలియును

చిత్రపువ్వులు, నగిషీలు, పూజలు, మొదలగు
నవిగల వాగవత్తులు, పత్తెవలు, నాగములు, బడ
బిళ్ళలు, వట్లమొగ్గులు, కోబాపువ్వులు, కంఠాలు,
పచ్చలు, పువ్వురాగముల వేర్వేరు కట్టుబడిన మోపులు,
బాంబిళ్ళలు మొదలగునవి, సెంటిమెంటులను మా
వద్ద కిడ్డగా నున్నవి. ఆక్సీడెంట్లతో వున్నవి
పైకము బాపకచ్చెనము. సహజం బంగాళా, నీలు
పెండిక, కలైత పువ్వుల గులుకు కంపుకు
పూచీ నిచ్చెదము.

ఉమ్మి పి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ
నగలవర్తకులు, 25 చె నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of
about 700 pages available till the 15th of July or till stock p. rmits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

హైదరాబాద్ ప్రెస్సు, ఫినిషింగ్ ప్రెస్సు, కాటన్ కెన్నులు, (సింగిల్ కుబ్జిలోబ్బు)
కాటన్ సీడ్ ఓపనరులు, స్టీమ్ ఎంజనులు, రైస్ మిల్లులు, నంపులు, బాయిలరులు, ఎలక్ట్రిక్
స్టాంట్లు, ఆయిల్ మిల్లులు, చక్కెరచేయు మెషినులు, షుగర్ కేక్ క్రషింగు మెషినులు
మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా స్టాకులోనున్నవి. యివిగాక బ్రిటిష్ విల్లు లక్ష్మీ ప్రసాదు
ఆయిల్ ఎంజనులకూడ మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. వివిధ హిందూదేశములో వేలము
సోల్ పంజులు.

Head Office:—Calcutta.

Branches:—London, Bombay,
Lahore, Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co.,

Engineers, Machinery Merchants &
Government Contractors.

8, Sembudoss Street, G T. MADRAS.

చెందడు నోటికను

తిరుమల దేవస్థానం ఆస్పత్రికి వాసులు వచ్చి
లాగు కాంగ్రెస్ కామిటీని ఏర్పాటు చేసి 10000 మంది వాసులను
గల దుగ్రామములకు పంపిణీ చేసి 1000-2000
మీలు చూడరాకాదు వీరు ముందుగాను విడుదల చేసి
వతి వత్తెరా చివరగాను విడుదల చేసి వారి
వేరటికి ప్రత్యేకముగా వీరకట్టు పెట్టిన రు 1000 లు
సమస్తము తీలు చేయించిన మొత్తము వరుస
కోసవచ్చును. నడకు కుంకుం కనబడై తిరుమల
దేవస్థానం ఆస్పత్రికి మొదట, తర్వాత మున్న
కట్టపంపిణీ చేసిన ఆంధ్ర ప్రాంత వాసులకేతరు.
కచ్చేరి హోటల్లో తిరుమల దేవస్థానం వాసులను
వారి ఆక్సీసులో నడకు పెట్టి నుంబించిన మున్న
మేట్లు, ప్లాను, కుట్టాపువ్వులు, బట్టలనుంబు
పరశ్చాల వివరము వద్దెరా తిరుమల దేవస్థానం
వచ్చును. ముఖ్యము వాసులను ఆంధ్ర ప్రదేశ్
రాజీమును బాంధ్రమును నుంబించి వాసుల చేత
నా మొదలు ఏ హోటల్లోను ఆస్పత్రికి ముందే
నడకుగానో లేక కట్టపంపిణీ చేసి, ముఖ్యము
కామిటీని నుంబించి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రాంత యివ్వ
వలెను తిప్పికొంటు కట్టాపువ్వులనుంబు
గాక తిరుమల దేవస్థానం వాసులను కట్టాపు
ఖజానాకు వచ్చి కట్టాపువ్వులనుంబు
దాడివై నుంబించు చేయవలెను.

పి. నాగేశ్వరరావు.

For

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కి వీరకట్టు, 10000
మద్రా దేవస్థానములు, లాచరి, 20-10-25.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం. జూలై నెల 2-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

చియ్యము బస్తా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
చియ్యము బస్తా 1-కి	మొదలు	వరకు
చియ్యము బస్తా 1-కి	18 0 0	15 0 0
చియ్యము బస్తా 1-కి	15 8 0	17 0 0
చియ్యము బస్తా 1-కి	16 0 0	18 0 0
చియ్యము బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
చియ్యము బస్తా 1-కి	20 0 0	24 0 0

2. సన్న ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	18 8 0
కందులు బస్తా 1-కి	12 0 0	12 8 0
కందులు బస్తా 1-కి	14 8 0	15 0 0
మినుములు బస్తా 1-కి	18 0 0	160 0
మినుములు బస్తా 1-కి	8 8 0	9 0 0

3. నూనెనస్తువులు

నూనెనస్తువు బస్తా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నూనెనస్తువు బస్తా 1-కి	14 0 0	25 0 0
నూనెనస్తువు బస్తా 1-కి	55 0 0	60 0 0
నూనెనస్తువు బస్తా 1-కి	50 0 0	58 0 0
నూనెనస్తువు బస్తా 1-కి	188 0 0	182 0 0
నూనెనస్తువు బస్తా 1-కి	183 0 0	184 0 0

4. చిల్ల రనస్తువులు

చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	185 0 0	
చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	55 0 0	60 0 0
చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	100 0 0	110 0 0
చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	50, 55	
చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	70, 75	
చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చిల్ల రనస్తువు బస్తా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

ఇనుము బస్తా 1-కి	82 0 0	88 0 0
ఇనుము బస్తా 1-కి	83 0 0	88 0 0
ఇనుము బస్తా 1-కి	85 0 0	86 0 0

6. లోహములు

లోహము బస్తా 1-కి	71 0 0	74 8 0
లోహము బస్తా 1-కి	21 10 0	21 12 0
లోహము బస్తా 1-కి	13 7 6	
లోహము బస్తా 1-కి	258 0 0	256 0 0
లోహము బస్తా 1-కి	285 0 0	288 0 0
లోహము బస్తా 1-కి	80 8 0	80 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

రంగులు అలిజరైను బస్తా 1-కి	64 0 0	70 0 0
రంగులు అలిజరైను బస్తా 1-కి	67 0 0	68 0 0

8. దూద

దూద బస్తా 1-కి	800 0 0	
దూద బస్తా 1-కి	240 0 0	

9. నూలు

నూలు బస్తా 1-కి	7 4 0	
నూలు బస్తా 1-కి	4 12 0	
నూలు బస్తా 1-కి	7 4 0	
నూలు బస్తా 1-కి	7 4 0	
నూలు బస్తా 1-కి	9 8 0	
నూలు బస్తా 1-కి	9 8 0	
నూలు బస్తా 1-కి	12 0 0	
నూలు బస్తా 1-కి	10 0 0	
నూలు బస్తా 1-కి	7 6 0	
నూలు బస్తా 1-కి	10 8 0	
నూలు బస్తా 1-కి	10 12 0	
నూలు బస్తా 1-కి	8 8 0	
నూలు బస్తా 1-కి	8 12 0	
నూలు బస్తా 1-కి	7 6 0	
నూలు బస్తా 1-కి	7 6 0	
నూలు బస్తా 1-కి	10 0 0	

జాబులు

దేవాదాయములు

పెద్దతిరుపతి, సింహాచలము, మొదలగు దేవాలయములకు ప్రతిసాలను, ఖర్చులన్నియును, కొన్ని లక్షలద్రవ్యము మిగులు చున్నదనియు, దీనిని హైందవ విజ్ఞానమునంతయు పైకితీయుటకును, దానిని వృద్ధిపరచుటకును, ఒక ప్రత్యేక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును తిరుపతిలో స్థాపించినయెడల, ఇప్పుడప్పుట నిలవ యున్న నలుబదిలక్షలు, ప్రతిసంవత్సరము మిగులు మూడు లక్షలు సద్వినియోగముననియు రాజారామారావుగారు సెలవిచ్చినారు. ఇప్పటి దేవాదాయచట్టములోని 83 వ సెక్షను బట్టి దేవాలయములను స్థాపించినవారియొక్కయు, వారికి ఆస్తులను సమర్పించిన వారియొక్కయు, ఉద్దేశ్యములకు వ్యతిరేకముకాని మత, విద్య, లేక ధర్మకార్యములకు, మిగులనగల సామగ్రిని వినియోగింపవచ్చును. దేవాలయములను కట్టించినవారి యుద్దేశము స్పష్టమే. మన హైందవులు, దేవతా పరమార్థ ఒకటే యని నమ్ముచు, భగవంతుడు సర్వభూతములందు నుండుటచేత, ఆయనను ఒక ప్రతిమలో ప్రాతిపదిక చేసి కొలుచుట సర్వసామాన్యమైన యాచారమైనది. అంగ్లేయుల చర్చిలవలెనే, యాదేవాలయము దైవారాధన కేర్పడినది. కాబట్టి భక్తులెప్పుడు కొను కీలుకూడ దానియభివృద్ధికి యిచ్చుచున్నారని, భౌతిక విషయములకు కాదు. మతవిద్యకు మాత్రమే ఆసాము నుపయోగింపవలెను. ఇటులైనయెడల, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు యొక్క డిగ్రీకి మన త్రిమతములసారమును బోధించుటకు, ఒక్క యోగ్యుడే, పెద్దవిశ్వవిద్యాలయస్థాపన కమి యవకాశమున్నది! దాని కింత సామ్యమును? ఈ మిగిలినసామ్య శిథిలమైన దేవాలయములను పునరుద్ధరించుటకును, వీరదేవాలయములకు సహాయము చేయుటకును, అన్ని దేవాలయములలో మతవిద్యనేర్పించుచు యుటకును ఉపయోగించినవారిని గుండునని నాయభిప్రాయము. మనదేశములో, దేవాలయములేని గ్రామము లేదు. వీనిలో అనేకము, చాలాకాలముక్రింద కట్టబడి, అప్పటప్పటికి భక్తులచేత పునరుద్ధరింపబడుచు, మతాభిమానములేగా లేనియకాలములో ధనాభావముచేత, శిథిలములై పూజాపునస్కారములు లేకుండ నున్నవి. అంగ్లేయులు, తమ ప్రతిగ్రామములోను, ఒక్కచర్చియైన లేకుండ నుండరు. అటులే, మన హైందవశక్తులకూడ రోజు బాగుపరచి పరిశుభ్రపరిశ్రమములగు నేలచేయరాదు? ఆస్పృశ్యులకును పోయి స్వామిని నేలించగల నూతనదేవాలయముల నేల కట్టరాదు? ఈ విధానముకంటే, ప్రత్యేకమోగకరమైనట్టియు, కానుకలను సమర్పించు భక్తుల యభిమతమునకు అనుకూలమైనట్టియు మరియొక మార్గములేదు. మనమంతయును, కానకధర్మమును, నాస్తికులై లేక హైందవమతమునందు బోధింప నమిగిలిన వారైన తప్ప, 83 వ సెక్షనును, ఉద్దేశ్యప్రాయమునకు విరుద్ధముగా నర్థముచేయకూడదు. జనసామాన్యము, సగుణపావకులే గనుక, వారిదేవాలయముల నన్నిటిని మంచిస్థితిలో నుంచుట మన బోధువారి విధియని మనవిచేయుచున్నాను.

ఇప్పటి అక్షప్రకారము, ఈనిలసామ్యులెట్లు ఉపయోగింపవలెనో ఆలోచించుట కధికారమున్నదిగాని మంత్రుల కులేదు. ఈ బోధువారు, ఈ విషయమై తమతీర్మానమును ప్రతిబల బహిరంగముగా తెలియజేసినవిధమున యాదేవాలయముల భర్త్యకర్తలుగాని, వానిలోకి మామూలుగాపోవు యేభక్తులుగాని, ఆరుమాసములలోగా యేబదియూపాయాలవిధ రావాత చ్చి, బోధువారి తీర్మానమును రద్దుచేయవచ్చును. తేదామార్గమును, తిరిగి నూతనపరిశీలనల సంభవించినపుడు బోధువారు, కొద్దిగూడా, తమపూర్వ తీర్మానమును నిలబెట్టుకొనవచ్చును. లేక మార్పించుకొనవచ్చును. కాబట్టి, రాజారామారావుగారు, విశ్వవిద్యాలయమునకు యా సామ్యును ఉపయోగింపగలుగుదు రను మాట ఒట్టికల్గి, పెద్దతిరుపతి దేవస్థానమునకు అనేక ప్రాంతముల నుండి యాత్రికులు వచ్చుచుండుదు గనుక భారతదేశము నంతట నుండియు, పండితులను, నాయకులను రా విం చి ఒక కమిటీని యేర్పాటుచేసి దాని ఆదాయమును గురించి వారు తన యేర్పాటులు చేయవలెనని కొందరభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఈమార్గము చట్టమునకు వ్యతిరేకము. మనదేవాదాయముల బోధువారికి, మనబోధులకే, ఇట్టి హక్కుకలదు.

గాని, మనమంతయును, ఆస్పృశ్యులవారికిని యెట్టి యభి కారములేదు. అటులైనచో, కాశీ, రామేశ్వరము, జగన్నాథము, ద్వారక మొదలైన గొప్ప దివ్యస్థలముల మేనేజిమెంటు విషయమై మనకందరికి అధికారముండవలయును. ఇది యాచర యోగ్యము కాదు. ఈ దేవాలయములు, గొప్పవైనను, కొద్ది వియైనను, వాని పరిపాలనము, ఆయారాష్ట్ర మంత్రులకు వదిలి వేసి, వారి కాసననిర్మాణభారే, చట్టములలో, వారికి అనుకూలముగు మార్పులను చేయుమంథవలెను.

29-8-25 } వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.
కొపూరు }

తూర్పుకృష్ణాజిల్లాకాంగ్రెసుసంఘసమావేశనయెన్నికల ప్రస్తుతము జరుగగూడదు

ఈజిల్లాలో 23 ఫిర్యాలునుండి జిల్లా సంఘమునకు సభ్యులు ఎన్నుకొనవలసి యున్నారు. గతసంవత్సరమునుండి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘములో తగాదాలున్న సంగతి అందరకు తెలిసినదే. అట్టి సందర్భములో దివితాలాకావారు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు కొందరు, యెవరికిపంపక కొందరు నూలుచందాలు తమయొద్దనే యుంచుకొనుచున్నారు. మరియొక ప్రతిపక్షమువారు వారిచందాలు వారియొద్దనే యుంచుకొను చున్నారు. ఇట్టి సందర్భములో అసలుజిల్లాలో నూలుచందా సభ్యులెంతవందయో జిల్లాసంఘమువారికి తెలియదు. వీరు తమచిత్తమువచ్చినవారిని ఆయా ఫిర్యాలులకు సమావేశకర్తలుగా ఎన్నికలు జరిపించ గలందులకు కొందరిని నియమించినారు. చాల ఫిర్యాలులలో యంతరంగము యెన్నికలు జరుపనేలేదు. యిట్టివిషయములో సమావేశనయెన్నికలు 3-2-19-21 లేదని గుడివాడలో జరుగనని 2-2-21 లేదని నేను బందరులో పత్రికలలో చూచితిని. ఈవిషయము అందరకు తెలియుటెట్లు? వారు యెన్నికలు జరుపుటెట్లు? హెచ్చుపాతి సభ్యులు ఎన్ని కలలో పాల్గొనుటకు అవకాశములు లేకపోవుటచే తత్తామే సరియైన సమావేశకర్తల నిర్ణయించి అన్ని ఫిర్యాలులలో నెన్ని కలు జరిపించే యేర్పాటు జి. కాం. సంఘమువారుచేయవలెను. ఫిర్యాలునుండి సరియైన యెన్నికలు జరుగువరకు ఈ యెన్ని కలు ఆపవలెనని జి. కాం. వారినిన్నీ యావిషయమై యోచించ గలందులకు రాష్ట్రీయసంఘమువారినిన్నీ కొరుచున్నాను. (కొడలి నరసింహారావు.)

శ్రీరాజరాజనరేంద్రాంధ్రభాషానిలయం హనుమకొండ

డి. 19-2-23 నాడు సాయంత్రము భాషానిలయముపక్షమున భాషానిలయమందరమున కిి శ్రీ దేశబంధు దాసుగారి సమాన్వితసభ శ్రీయుత జములాపురము, గోపాల రావుపంతులు హైకోర్టునకిటుగారి యాజమాన్యమున సమావేశ మయెను. శ్రీయుతులు పింగిలి వెంకటరావు, పరబ రంగా రావు, టి. కె. బాగయ్య, మారిరాజు రామకృష్ణారావు పంతులుగారు, కిి శ్రీ దేశబంధుదాసుగారి జీవితముపై విపులముగ నుపన్యసించిరి. సభయం దీక్రింది తీర్మానము గావించ బడెను.

భారతపుత్రత్వములలో రత్నశ్రీమమును, పంగదేశ నాయకాగ్రణియు, ధీరోదాత్తుడును, ఉదారకారియు, త్యాగ శిరియు, స్వరాజ్యపక్షస్థాపనాచార్యుడును, కిి శ్రీ దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి యకాల యాకాశ్వికనిర్మాణమునకు నిలయ సభ్యులు కడుంగడు దుఃఖించుచున్నారు. దేశమునకు కలిగిన గొప్పవిఘాతముని తలంచుచున్నారు. దేశబంధుదాసుగారి కుటుంబమునకు సానుభూతిజూపుచు మఖ్యముగ వారి యాత్మజులగు శ్రీయుత చిత్రరంజన వారియొక్కయు, వారి యర్థశీలరుగు శ్రీయుత పంథాదేవిగారియొక్కయు దుఃఖమునందు పాల్గొను చున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

27-8-25 శనివారమునుండి 31-7-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 నిలి కూడ ప్రవర్తనము గలదు.

పాటిస్ క్రాత్ శీరియల్
రూత్ రోలండు
రూత్ ఇన్ ఆఫ్ రేంజి
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడవలెనది,

నమ్మించున దెట్లు?

(యంగిండియా)

ఒకవిలేజికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గాంధీమహాత్ముడివారు యంగిండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మీరు వ్రాసిన 15 పుటల కాగితములను క్రొత్తో జదివినది. ఇందులకు నేనిచ్చు ప్రత్యుత్తరము, యీసందర్భమున నేనిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములను మరల మరల జనువునునయే. మీరు చెప్పిన విషయములన్నియును యిదివర కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములలో లేబడెననికనుకొనగలరు. అది మీకు నమ్మకము గలుగజేయుటన్న యెడల నేను కొంతకాలమాగి దేవుని ప్రార్థింపవలయును. ఇక నేనేమి వ్రాసినను మీకు నమ్మకము గలుగజేయజాలదు. ఒక కాలమునకు మనజీవితమునందు వాదనరీతి నచ్చని సమయము వచ్చును. ప్రతివాదమునకు సిద్ధముగ నుండుము. చాల విషయములందు నాలో నేకీభవించుమిత్రులు గూడ యిట్టివిధముగ నుండుట నేనెరుంగుదును. కాని కొంతకాలం భేదముగ నుండుటకే సమ్యక్తింపవలసియుండును. మీలోగూడ వట్లేయుండవలసియుండును. కాని మీ ప్రయత్నము మాత్రము ప్రస్తుతించెదను. నా ప్రయాణములో నెక్కడకో ఒక చోట గాన్పించి కోరెదను. అప్పుడు మీ తత్వమునంతను మీతో చర్చించెదను. ఒక్కొక్క సారి అచ్చులో జదివినది సరియైన ప్రత్యుత్తరమియినపుడు సంభాషణలో సరియైన ప్రత్యుత్తరమువచ్చును. ఇచట ఒకటి మాత్రము చెప్పెదను. స్వరాజ్యమువచ్చువరకును మనము నూలువడకజాలమనియు ఖద్దరు ధరింపజాలమనియు, అస్పృశ్యత నివారంపజాలమనియు, మహాత్ముడియులతో మిత్రులుగ నుండజాలమనియు యేల తలంచెదరు? ఆంగ్లేయులను విరమించుటలక్ష్యములను హిందూమహాత్ముడియుల కన్యోన్య విశ్వాస మెట్లుకుదురును, పూర్వాచారమాధులు కండ్లు దెరచి పతితుల నెట్లు బాగుజేపెదరు, సోమరివాండ్లు రాటము నెట్లు ద్రెప్పెదరు, యిట్లుమలేనివారు ఖద్దరు నెట్లు ధరింపగలరు? మనము కష్టకాలములోనే యీపనులను జేయవచ్చు యెడల స్వరాజ్యమునకు దొకటి వచ్చినపుడు యింకేమి భయమని హాయిగా నిద్రపోవు కాలము న నేమియును జేయజాలము. ప్రస్తుతమిమాడు పనులను పూర్తి జేయుటకు అయిష్టమో, సోమరితనమో గాకున్న ఆటంకమేమిగలదు? మీరును మీ పుత్రులును యీనిర్భాగకార్యక్రమమున జేపట్టి కత్తినంతను ఉపయోగించి పనిజేయునెడల స్వరాజ్యము కోజుకుకోజు చేరుకురాగలవని చెప్పగలను. మీకు గాన్పించినను లేకున్నను మనము యీమాడు కార్యములను జేయుచున్నంతవరకు తగినటులనే అది దగ్గరకు వచ్చుచున్నదనియే నేను జెప్పగలను. కోజుకుకోజు అస్పృశ్యతా శృంఖలములు తెగిపోవుచున్నది. రాటముయొక్క మధురగానము బాగా వినబడుచున్నది. హిందువులును మహాత్ముడియులును అచ్చలచ్చట కొట్టుకొనుచున్నను అది నిష్ప్రయోజనమని కనుగొనుచున్నారు. కాని సంగ్రామము తప్ప నిసరిగావచ్చును. అదిరానే వచ్చినయెడల కాంతి యుదయించినదనియే చెప్పవచ్చును. మోల్ కల్. గాంధీ.

ది మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

మానీమూన్ సహాయముగా నుండుచే చెప్పరకగాల్ మీటరుగేజిమీద రాత్రికాలముందు బోవుబండ్లు ఆపుచేయబడినవి.

లోండా, కొల్లెంట్టేవనులకు మధ్యబోవు ఈడినువతెలుప బడిన బండ్లు మరల తెలుపునంతవరకు ఆపుచేయబడును.

నెం 27 రు అవ్ మిక్స్డ్ లోండానుండి రాత్రి 2 గం. 45 నిల్ బయలుదేరి కొల్లెంట్టే ఉదయం 8 గంటలకు చేరునదియు—

నెం 28 రు డౌన్ మిక్స్డ్ కొల్లెంట్టేనుండి రాత్రి 8 గం. 35 నిమిషములకు బయలుదేరు లోండా రాత్రి 1 గం. 35 నిమిషములకు చేరునదియు.

ముర్రే దావధ తత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము
కొద్దికోజులవరకు రెం 8.0.0
క్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, రెజిడెంట్

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

కొల్వాలబజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

సావుకారువేట

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

ఎస్.ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎగూరు

డా॥ పి. లక్ష్మీపతిగారు

మెలూపూరు

కె. భావ్యంగారు

తండ్రియార్ వేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

ట్రీమెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

క్రీఫాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలవేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

ముత్యాలవేట బహిరంగ సభ

శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణ పంతులుగారి కే
వోట్ల నొసంగుడు!

గత శనివారము సాయంత్రము ముత్యాలవేట డివిజను లో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణ పంతులుగారి అభ్యర్థిత్యమున బలపరుచుటకుగాను డా॥ యు. రామారావుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరుపబడెను. ప్రేక్షకులు పెక్కుండ విచ్చేరిరి. వర్షము గురిసినను జనులు క్షిరచిట్టై నిలిచి సభను జయప్రసంగ ముగించిరి.

అధ్యక్షులగు రామారావుగారు మాట్లాడుచు గడచిన ఐదారు సం॥నుంచి కార్పొరేషనులో జన్మింపజేయునారు గావించిన పరిపాలనను తీవ్రముగ విమర్శించిరి. పట్టణాంతర్గతము రాను రాను ఊడించుచున్నది. శిశుమరణముల సంఖ్య వృద్ధియైనది. కాటకములు మిరిమిరినవి. అంటుజాడ్యములు మిక్కిలమైనవి. పరిశుభ్రమున నీగు, పాలు, పెరుగు లభించుట దుర్లభమై పోయినది. కార్పొరేషను ప్రధ్యము వ్యర్థముగ డేల కొలిది వెచ్చింపబడుచున్నది. ఇంతవరకు కార్పొరేషనువారు 140 లక్షల రూ॥పనుల రుణమును గావించిరి. కాంగ్రెసువారి లోపములను సవరించి ప్రజలకు బాధ్యులై నేప జేయ నిశ్చయించిరి గాన వారికి వోట్ల నొసంగుట మీధర్మము. రెండవ విషయమేమన, స్వరాజ్య ముజేయించిన దేశమునందలి స్థానికపురపాలక సంఘములెల్లను కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొనవలెను. కావున మీరెల్లరును కడుసమర్థులును, ప్రజాసేవకులు నగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి మీవోట్ల నొసంగుడు అని పల్కిరి.

కృష్ణస్వామిఅయ్యర్ :—ఈ డివిజనుకు బుర్రా సత్యనారాయణగారు కాంగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థిగ నిలిచియున్నారు. నేడు దేశముందు రెండే కక్షలు గలవు. స్వరాజ్యముకొరకు ప్రయత్నించు కాంగ్రెసుపక్షమును రెండవది ప్రభుత్వపక్షమును. అంతకు మించి వేరొండుపక్షమునకు తావులేదు. కాంగ్రెసువారు దేశమునందలి స్థానికపురపాలకసంఘముల కెల్ల వశపరచుకొనుటకు తీర్మానించిరి. ఏక దేశానుసారము చెన్న పురియందును కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషను వశపరచుకొన ప్రయత్నించి, గత వత్సరము 7 స్థానముల వాక్రమించుకొనిరి. ఈమారు తిరిగి ఖాళీయగు 10 స్థానములకును 10 మంది అభ్యర్థులను కాంగ్రెసు వారు యేర్పాటు గావించియున్నారు. గత 5 లేక 6 సం॥ నుంచి జన్మింపజేయునారు సగరపాలకసంఘములో జేరి గావించిన పరిపాలనను పరిశీలించిన పట్టణ మెట్టిజోర్కాగ్గెసితియందున్నది గోచరము గాగలదు. పౌరులప్రధ్యము 2½ లక్షలకుపైగ మురుగునీటికాలువలపై వర్షముగ వెచ్చింపబడినది. రోడ్లపై తారువేయుటవలన కాలినడకనబోవు చీరజనులు అత్యంత కష్టములకు లోనగుచున్నారు. నీటిసరఫరా జూచిన సగము నడగట్టిననీరును సగము అవశిష్టమగునీటిని రెండును గడిపి ప్రజలచే త్రాగించుచున్నారు.

కార్పొరేషను మాడలుపాతకాలందు పరిగడు అక్రమములనేకములు. కావున కాంగ్రెసుఅభ్యర్థుల లోపములను లేకుండ ప్రజలకు సౌఖ్యములు గలుగజేయుటకు సంకల్పించియున్నారు. వారు పౌరులకు యజమానులుగనుండక ప్రజాసేవయే లక్ష్యముగొని పనిజేయగలరు. కాన మీవోట్లను బుర్రా సత్యనారాయణగారికి యొసంగవలెను.

వి. కోపంధరాచార్యగారు:—ప్రజాపంతుల ప్రజలకు సౌఖ్యము లొనగూర్చుటకు సగరపరిపాలన సభ 40 సం॥లపై నైన స్థాపించబడినది. అప్పటినుంచీయు జన్మింపజేయునారు ఆసంస్థయందలి కార్యకర్తలయెడలిరి. కాని వారివలన ఎట్టిలాభమైనను ప్రజలకు గలిగెనా? కేవలము వారి స్వలాభమునకే ఆయధికారమును వినియోగించుకొనిరిగాని ప్రజాక్రేయమును పాటించలేరి. కార్పొరేషను వ్యవహారములందు ప్రజలకు సర్వస్వాంత్యము గలదు. నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులు సగరపరిపాలన సభయందు ప్రవేశించిన మీకు సర్వ సౌకర్యములను సహకూర్చగల్గుదురు. ఏజాతియైనను, ఏమలమైనను సేరుదులకును, ఉన్నతోద్యోగములకును ఆశించక కాంగ్రెసుపక్షమందు నిలిచిన తప్పక అట్టివారికే మీ వోట్ల నొసంగుడు.

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు డివిజనునందు మాట్లాడుచు నిట్లు పల్కిరి. పులిని జూచిన నక్క వాతెట్టు కొనినట్లు కాంగ్రెసు వారిని గాంచి జన్మింపజేయు సభలుజేసి ప్రజలకు ఉపన్యాసము లొనంగుచున్నారు. జన్మింపజేయు ప్రప్రథమున బ్రాహ్మణేతర సంఘాభివృద్ధికై ఏర్పడెను. మివ రామరాను బ్రాహ్మణ ద్వేషమే ప్రధానోద్దేశముగ గడిగి, బ్రాహ్మణుల ప్రతిఘటింపుల తప్ప వేరొండు పని లేకుండెను. మువరాను రాజభానియందుండి 4000000 ల బ్రాహ్మణేతరులకు తానే ప్రతినిధియని త్యాగంజుకెట్టిగారు పక్కనవుడు మేమెల్లరము గలసి జన్మింపజేయునకు వ్యతిరేకముగ వేరొక బ్రాహ్మణేతరసంఘమును స్థాపించి జన్మింపజేయువారిని గురించినిమి. జన్మింపజేయు ప్రభుత్వమువారి నాట్యమునకు వెనుక తాళముచేయుచు రావు బూర్దూర్, దివాన్ బహదూర్ కిరుదులకు మాత్రమే ప్రయత్నించును. జన్మింపజేయు కాంగ్రెసుపక్షములందే యుత్తమమో విచారించి వారికే మీ వోట్ల నొసంగుడు. మున్నుండు ప్రభుత్వమువారే కాంగ్రెసువారి ప్రతిక్షులు. నేడు జన్మింపజేయునారు ప్రతిక్షయైనది. ఆత్రువును వాశముజేయుటయే మాయద్దేశము. ప్రథమమున బ్రాహ్మణేతర సంఘాభివృద్ధి నిమిత్తమే పౌరు ఇంకియంక పిపిలున్ ఎ సోపి యే మన్ అను సంఘము స్థాపించబడెను. కొంతకాలమునకు జీవెంబుగూరి హోము దూలు ఉద్యమము బయల్పెడినది నీదవ రామకేశవాచార్యమందు తమకు జోక్యములేదని తెలుపుటకై “సోల్ ఇండియన్ లిబరల్ పిడలేవన్”గా మారెను. నీదవ “జన్మింప” పక్షముగోనికి దిగి స్వార్థపరులై తమకు తమచుండువులకు తమ్యముసరియ వారికి ఉద్యోగములకై పాకులూచుటకు ప్రారంభించిరి. కాన యీ బూటకపక్షమును గాంచి మోసపోక ప్రజాసేవ జేవలకు కాంగ్రెసువారికే మీవోట్ల నొసంగవలెను. మీడివిజను కభ్యర్థి యగు బుర్రా సత్యనారాయణ పంతులుగారు మీక్షేమమును గోరి మీకోరికల ప్రకారము వ్యవహారముల చక్కగ నిర్వహించెదరు, కాన వారికి మీవోట్లను తప్పక ఈయగోరెదను.

అధ్యక్షులకు పంపనములతో సభ ముగింపబడెను.

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

కార్యోచనమునకు కలకలము

డా॥ సి. నరేంద్రాచారి:—వైద్యకళాశాలయందు, కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు ఉపన్యాసముల నొసగునది కార్యోచనము ఆరోగ్యశాఖాధికారియే. అప్పుడప్పుడు వ్యాధులు ప్రబలింపుచేత, కార్యోచనము కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు క్రొత్త క్రొత్త విషయముల బోధించుచుండును. కానినే అతడు తిరిగి వైద్యమున న్యాసములలో డెలుపును. అందుచే కార్యోచన ఇన్స్టిట్యూషన్లకు సంఘము గు 1000 ల ఖర్చునూ తిరిగి 5 వత్సరముల కొక సారి రెండువేలలు పెలనొసగి తిరిగి కంపులు నవసరముని ఆరోగ్య స్థాయినింపుమునా రెండిరి.

డా॥ చల్లయ్యగారు:—ఆరోగ్యశాఖాధికారి అప్పుడప్పుడు క్రొత్త విషయములనుండి కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్ల కొనర్చు బోధలే కావాలి. వైద్యమున మరణములనుంట్లు అధిక ముండుట కారణము. కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్ల కళాశాలయందు అయిదువత్సరముల కొకమాగు, క్రొత్త విషయములయందు తిరిగి వేరు వేరు టవునరము. అప్పుడు లేబరేటరీయందు వీరు ఎక్కువ జ్ఞానమును సంపాదించుటకు చాల సదుపాయములు గలవు.

డా॥ విజయరావుగారు:—మన ఆరోగ్యాధికారి, మన ఇన్స్టిట్యూషన్ల కప్పడప్పుడు పనులనుంట్లను బోధించు విషయములే, తిరిగి, వైద్యకళాశాలయందు తిరిగి నొసగు నపుడు బోధించును. అట్టితరీ మన ఇన్స్టిట్యూషన్లకు 2 వేలల చొప్పున కేటర్లచేపంపుట అవసరము. ఇతర ప్రాంతముల కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు నూతన విషయములను పట్టిబోధ ఇతి చరకుండగు గాన వారు తిరిగివచ్చుచుండుట కవసరముగలదు. ప్రస్తుతము కార్యోచనమునా రిండుకు ప్రతివత్సరము గు 1000ల నవ సరముగ చండుగ పడుచున్నాడు. కాని పరీక్ష లుండవలెను. పరీక్షలు లేనియెడల వారి జ్ఞానము తుప్పు పట్టిపోవును.

కార్యోచనము కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు, ప్రతి ఐదు వత్సరములకు వైద్యకళాశాలకు తిరిగివచ్చునకు పంపుట డబ్బు చండుగని రావలెనుగా రనిరి. ప్రజారోగ్యము చాల ముఖ్యమైన విషయము. అందుచే నీవిషయమున కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు యున్న జూచి పరీక్షలనుండి మినహాయింపరాదు. క్రొత్తవిషయముల బోధించుటయందు వారు తగ్గతనముగొను మన్ననా యను విషయమును గమనించుటకు పరీక్షలనుంట్లము. అందుచే 45 వత్సరములయన్నులలోపువారికి మాత్రమే పరీక్షలను పరిమితి లోనింపవలెను. కార్యోచనము ఆరోగ్యాధికారి యు, పరిశ్రమరూ దాక్షిణ్యము గలసి అట్టిపరీక్షల సులభముగ నొస ర్వగలరు.

చక్రరాయచెట్టిగారు:—ప్రతిఐదువత్సరములకును పరీక్షల లే అవసరమనియు, అసలే చిన్న తనమునుండియు పరీక్షల భయముచే యువకులు తమఆరోగ్యమును గోల్పోవుచున్నారని యు, పెద్దయిన తరువాతగూడ నీ పరీక్షలపిశాచము కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు పట్టుకొని వదలనిచో వారు మనఃపూర్వకముగ, నుత్సాహముగ, నిర్భయచాత్యయముతో తమవిధులను నిర్వహింపజాలకుండుననియు నుడిచిరి.

వ్యాసరావుగారు:—ప్రతిఐదువత్సరములకును పరీక్షల జరుపునెడలను దుత్తీర్ణుల వారికి ప్రతిభనుపట్టి ప్రత్యేకబహు మానముల సేర్పరచవలసినదనియు, అంతయెగాని పరీక్షలకు హా జరుగానివారికితమ హెచ్చింపుల నిలిపేయట న్యాయముగాద నియు నుడిచిరి. కార్యోచనమునారు, పరీక్షలను దుత్తీర్ణులైన, అ గ్గులైన వారినిమాత్రమే నియమించుచున్నారని, కాన, వారు ప్రతిఐదువత్సరములకు తిరిగి తిరిగి పరీక్షలనుంట్లలే నని గోరుట న్యాయముగాదు. ప్రామాణ్యము, చక్రరాయగారి అభిప్రాయముల బలపరుచుచు, పరీక్షల ప్యాపనుటకు కావలసిన తెలివయ్య, ఆచరణలో కావలసిన తెలివయ్యవేదనియు, ప రీక్షలు ప్యాపనెనా రెండో అవధిలో పనికివచ్చుటలేదనియు, ఆచరణలో పనికి వచ్చిన వారెందరో, పరీక్షలలో నెక్కటలేదనియునుడిచి, మనిషి యొక్క సామర్థ్యమును సాధారణపరీక్షలవలన నిర్ణయింపబలలే దనియు నుడిచిరి. 45 వత్సరములవయస్సు వచ్చినవారిని పరీక్షకు హాస్పినుమనిచెప్పుట వట్టి హాస్పిస్పదము.

తిర్మానము

కార్యోచనము కానిటరీ ఇన్స్టిట్యూషన్లకు ప్రతి అయిదు వత్సరములకు పరీక్ష ఆక్రరలేదు అని కె. వ్యాసరావుగారు దవ పాదింపగా సభయం దధికసంఖ్యాకులచే సంగీత రింపబడినది.

ఒక సంచలనము

హమీదుఖానుగారి సమయమున:—వీధులందు అవులను దీసుకొని వెళ్లుచున్న గొల్లపిల్లలకాయలను పోలీసువారు ఆరెస్తు చేయుచుండుటను గురించి ఏమా నుడువబోవు చుండిరి. వారి వాక్యము పూర్తిగాక మునుపే - సుందరరావునాయుడుగారు అడ్డుమచ్చి "పిరికింకొక పనిలేదు" అని హమీదుఖానుగారి నుద్దేశించి పలికిరి.

హమీదుఖాన్ గారు:—సుందరరావు నాయుడుగారు! ఇట్టి చర్య హాడు. నేను అధ్యక్షునితో నేనా చెప్పబోవు చుండగా మీరు నన్ను టేకలేరారు.

సుందరరావునాయుడుగారు:—సభానిబంధనలు నొకు డెలియను,

హమీదుఖానుగారు:—మీవాక్యములను మీపక్ష పునర్ల లను నిలువయుంచుకొనుడు.

అధ్య:—మీరు ప్రస్తావించిన విషయమునకు సంబంధించిన పైలు రాలేదని తెలుపుటకు విచారించుచున్నాను. ఈవిషయమును మరియొక సమావేశమునకు నిర్ణయించ గోతును.

చక్రరాయచెట్టిగారు:—ఈ సభయం దొక సభ్యుడు పన్నుసంపుటగా మరియొక సభ్యుడు "ఇతని కింకొకపనేమి లేదు" అని నుడుపుట క్రాస్త్రీయమని మీ రెంచెరా?

అధ్య:—అది ఇతరులు వినుట కుద్దేశించి యుండదు.

డా॥ వల్లయ్యగారు:—వైద్యబహుశం దొక గొల్ల పిల్లవాడు, తాడుపట్టుకొని ఆవును తీసుకొని వెళ్లుచుండగా పోలీసువా రాలని నరెస్తు జేసి తీసుకొని వెళ్లిరి. వేలకొలిది జనము వారినుట్టును మూగెను. ఈవిషయము సగరమునందు చాల యుడైకము గలిగించుచుండెను. కార్యోచనమునారు, ఆవులు వీధులలో నుండుటవలన కష్టము గలుగుచున్నదని డెలివినేదప్ప పోలీసువా రిట్టి చర్య దీసుకొన వలెదను. వీధులను గొడ్డపాకలుగా నువయొగించనీయవలెనని నేను చెప్పను. కాని, అనవసరముగా ప్రజల కిబ్బంది గలుగజేయరాదు. ఇట్టి అరెస్తులను మానవలసినదని పోలీసు కమిషనరుకు అభ్యర్థుడు వ్రాయవలెను.

అధ్య:—ఈవిషయమున కమిషనరుగారు చర్య దీసుకొనెదరు. పైలు ఇంకను రాలేదు.

అధ్యక్షుడు సభ్యులతోఖలు అందినట్లు వ్రాయకపోవుట

డా॥ రామకాశుగారు:—అధ్యక్షా, నేను మీకు చాల జాబులు వ్రాసియుంటిని. ఇంతవరకు అవి మీ కందినట్లయిన నాకు దేయజేయలేదు. నాజాబులు మీకందినదిలేనిదియు, అందినయెడల నేమిచర్య దీసుకొనినదియు డెలుపగోరెదను.

అధ్య:—మీరు మాటలాడునది మెండ్రాసు మెయిలు పత్రిక విషయమేనా? ఆ విషయమెప్పుడు ఇంకను రాలేదు.

డా-రా-కా:—మీరు అధ్యక్షుడవవలెననివచ్చినప్పటి నుండియు కారణమేమిగాని నేను అధ్యక్షునకు వ్రాసినజాబులలో డెలికిని అందినట్లయిన ప్రత్యుత్తరము రాలేదు.

అధ్య:—నేను వారికార్థకిపరుచుగాను. చట్టమునందు నిర్ణయింపని పనిని నేను జేయవలెనని మీ రెగురు జూడరారు. సభ్యులనుండి వచ్చిన జాబులకు అవి అందినట్లు జవాబుద్వారా డెలియజేయవలెనని కాసనములోలేదు. సభ్యులు వ్రాసిన జాబులకు కార్యక్రమము ననుసరించి సభలో ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముల రూపమున జవాబు నొసగవలెనని మాత్రమే చట్టములో విధింపబడినది. నేను కార్యనిర్వాహకాధికారిని గాను, పైకారణములచే మీజాబు లందెనని నేను మీకు వ్రాయ నవసరములేదు.

డా-రా-కా:—మీరీపద్ధతి నవలంబించునెడల మీకు జాబులే వ్రాయును. చట్టములో స్పష్టముగ విధింపబడిన పనిని తప్ప ఎప్పుడవలెనని మీరు డెలియజేసినందులకు చాల సంతసింపుచున్నాను.

వ్యాసరావుగారు:—జాబు లందెనని డెలుపవలె నను విషయము చాల అల్పమైన దగుటచే చట్టమందు జేర్చక వదిలివేసి యుండునని మీ రెంచరా? జాబులు అందిన విషయమును డెలుపవలెనని ఈసభవా రొక నిబంధనను జేయుచో దాని సంగీకరించెదరా లేదా?

అధ్య:—నేను మీతోడి సభ్యుడనే నే నీయధ్యక్షునిగా నును నున్నంతమాత్రమున, నన్నీ పనిజేయుమని ఆపనిజేయుమని బలవంతపెట్టజాలరు.

వ్యా:—అవును. మీతోడిసభ్యులకు మీరు సామాన్యపు మర్యాదల నిరాకరించినయెడల, మీము నట్లే జేయవలసియుండుము. కార్యోచనము సభ్యులను, అధ్యక్షుడే ఇంత ఆమర్యగా జూచినయెడల "మదరాసు మెయిలు" గాని ఏ వార్తాపత్రిక గాని, ప్రజలుగాని కార్యోచనము సభ్యుల సెక్యువగారవముతో జూచెదరా?

అధ్య:—ఈ మాటలకు నేనేమి లక్ష్యము జేయువాడను గాను.

వ్యా:—మీరిట్లు నుడువుటచే, కాన్సిలరులలో పెద్దభాంబును వేసినవారగుచున్నారు. సభ్యుల భావములకు మీరు లక్ష్య పెట్టనియెడల- సభ్యులందరు బయటకు వెళ్లి పోయి కొరములేకుం డజేసి మీభావములను, మిమ్మునుమాడ నిచ్చట వదిలివేసినయెడల నేమి చేసెదరు?

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:—సభ్యులు వ్రాసిన జాబులను అందినట్లు అధ్యక్షుడు జవాబు వ్రాయవలెను. కాని కొన్ని సందర్భములం దితరకష్టములచే నట్లు జరిగియుండక పోవచ్చును. అట్టి కష్టములకు మనము సానుభూతి జూపవలెను.

అధ్య:—సామాన్యముగా నవి జాబులకు అందినట్లు ప్ర

_____

కీ॥ శే॥ దేశబంధుదాసుగారు

పోడశదినశ్రాద్ధము

భారతదేశమునందంతటను ప్రార్థనలు - సభలు

కలకత్తాలో 12 బహిరంగసభలు జరిగినవి

దాసుగారి భవానీపూరుభవనమున దాసుగారి కుమారుడు శ్రాద్ధమును జరిపెను
అచటికి 20,000 మంది వచ్చిరి.

మైదానమున లక్షమందియును పురమందిరమున 2000 మందియును సమావేశమైరి.
యూనివర్సిటీ యిన్స్టిట్యూటులో శ్రీలంక జరిగినది.

జూలై నెలాఖరుకు పదిలక్షలు పూర్తికావలెను

దాసునికి 2 లక్షల 40 వేల రూపాయలు ఇంతవరకు చేరినవి

పోడశదినశ్రాద్ధము

కలకత్తానగరమున సభలు

నిన్న కలకత్తాలో చిర్రంజనదాసుగారు జరిగిరి
దాసుగారి జూలై 16 వ తేదీని చనిపోయిరి. నిన్న
ను కలకత్తానగరమున దేశబంధుదాసుగారి భవానీపూరు భవనమున
దాసుగారి కుమారుడు చిర్రంజనదాసుగారు పోడశదిన
శ్రాద్ధమును జరిపిరి. ఈనందిరము నిటువైని శ్రీలంక వైద
శాలగా మార్చివేసెదరు. నిన్న ఉదయమునుండియు వేలకొలది
ప్రజల అచటికి రాసాగిరి. 20000 మంది ప్రజలచేత సమావేశ
మైరి. వందలకొలది భజనసంఘములు పెద్దపెద్ద పతాకములను
ధరించి నగరసంక్రమణమును గావించెను. అన్ని జాతులవారను
సంక్రమణములకు వచ్చియుండిరి. నిన్నను బాంకులకు వెళ్ళుచు
వుంటు గూడ ప్రాంతముగా తలపించినది. విధులు జనకూన్యము
గను సంతాపసమయములగు యుండెను. చాల దుఃఖములు
వగాయబడెను. ఎవ్వరిప్రాత్యహమును లేకుండనే పెద్ద పెద్ద
వైద్యశాలలుగూడ మూయబడెను. విద్యార్థులు ఉదయమునుం
డియు సంతాపకీర్తనలను పాడుదు విడికాళ్లతో విధులవెంట
తిరుగుచు ప్రజలను దుఃఖపరచుటగావించుచుండిరి.

సాయంకాలము గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకుల
కలకత్తానుండి 12 బహిరంగసభలు జరిగెను. పురమంది
రమున బరద్యానుమహారాజాధిరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహి
రంగసభ జరిగినది. రాజులు మహారాజులు, జమీందారులు,
రైస్లు, హిందవులు, మహమ్మదీయులు, విదేశీయులు మున్నగు
వారందరును వేలకొలదిగావచ్చిరి. కుర్చీలు లేవు. అందరును
చానముతో క్రిందనే కూర్చుండిరి.

సర్ హెచ్. ప్రెజ్నెస్, నడియామహారాజు, బి. చక్ర
వర్తి, బెసినుచంద్రపాలుగార్లు, కార్పొరేషనుసభ్యులును, రా
ష్ట్రీయకానసంఘసభ్యులును మరి పెక్కుమంది ప్రముఖులును
వచ్చిరి.

దేశబంధుదాసుగారి నిండుపైజుపటమును ఉన్నతానన
మునం దుంచిరి. ఆనయమునందే మైదానమున నొక పెద్ద
బహిరంగసభ గాంధీమహాత్ముని అధ్యక్షతక్రింద జరుగుటచే పుర
మందిరసభకు మహాత్ముడు రాజాలకపోయెను.

అన్యక్షులను బరద్యానుమహారాజుగారు దాసుగారి
ప్రజ్ఞాతీతయనును, జనవశికరాశక్తిని, దేశాభిమానమును, త్యా
గమును ప్రశంసించుచు ప్రారంభమున మిక్కిలి జాలికరముగా
నువ్వసించిరి. "దేశబంధుడు చనిపోయెనా? మానవశరీరమున
నివసించు జీవుడును యీశ్వరుడును కాశ్వతులుకారా? వారికి
చావుకలదా? కావున దేశబంధుడు చావలేదు. ఆయన వెనుకటి
శరీరమునం దిప్పుడు లేడు. అశరీరగానున్నాడు. ఆయన నిరంతర
మును చావలను ప్రాత్యహపరచుచునే యుండుడు. ఆయన సర్వ
విషయల పూర్వము. ఈనయమున మనము రాజకీయములను
దలకెట్టగూడదు. ఆయన మరణమువలన దుఃఖినిమున్ను లేన
వారికి శ్రద్ధనుసంసరుని భక్తిపూర్వకముగా సర్వస్వరని
ప్రార్థించు" అని మహారాజుగారు నుడిచిరి.

దాసుగారి కుమారుడు, ఆచార్యప్రభుల చంద్రరాయ,
ఎ. కె. భుజనగిగార్లు వంటివ లంతివారలను నడిచిరి.

ప్రశంసా, సంతాప, సానుభూతి పూర్వకముగ తీర్మాన
మును ఉపపాదించుచు బి. చక్రవర్తిగా రువ్వసించిరి. అంద
రును లేచి నిలిచి మానముతో తీర్మానము నామోదించిరి.

బిరోపాఖండవాసులపక్షమున థియో హెచ్. ధారను
గారు తీర్మానము ననువదించుచు ముచ్చటించిరి. బ్రిటిషుకార్మికు
పక్షప్రతినిధిగాగూడ ధారనుగారు సానుభూతిని వెల్లడించిరి.
దాసుగారిని చాల ప్రశంసించిరి. "ఇటువైని భారతీయులును
పాశ్చాత్యులును కలిసి దేశసేవచేయుటకు తగిన అవకాశమును
భగవంతుడు కల్గించును గాక" అని ధారనుగారు నుడిచిరి.

బెసినుచంద్రపాలుగారుగూడ తీర్మానమును బలపరచుచు
గంభీరపద్యమును నొసగిరి.

జె. ఎం. నేనుగు ప్ర, త్యామసుందరచక్రవర్తి, సర్ పి.
సి. మిత్ర, హిరేంద్రనాథదత్త, డాక్టరు మోరీస్, ముజిబురు
రహిమనుగార్లు మున్నగువారుగూడ మాటలాడిరి. అంతటితో
ఆసభ ముగిసినది.

కలకత్తా

విశ్వవిద్యాలయమువారి సభ

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి సభలో మహాత్ముడు
దాసుగారిని ప్రశంసించుచు నువ్వసించెను. "దాసుగారికి ఆం
క్షయలైనను మరెవ్వరిపైననుగూడ ద్వేషము లేదు. ఆయన
అక్రమముగ నెవ్వరిని అసభ్యముగ నిందించియెరుగడు. వంగ
యువకులు దాసుగారి మార్గమునే అనుసరింపవలెను" అని మహా
త్ముడు నుడిచెను. విశ్వవిద్యాలయమువారి పక్షమున న్యాయ
మూర్తి ముఖర్జీగారు మహాత్మునకు 2500 రూపాయలను సమ
ర్పించిరి.

విద్యార్థుల సభ

దాసుగారికి ఆంగ్లేయులపై చాల గౌరవమును నమ్మకము
ను కూడ కలదు. దాసుగారు చనిపోవుటకు వారమురోజులు ముం
దుగా నేను డార్జిలింగు వెళ్లితిని. బర్మనుపొదు ప్రభువువలన
దేశముల కధికముగ మేలుకలుగునని దాసుగారు నాతో చెప్పిరి.
మీరటుల చెప్పుట కాధారమేమైన కలదా? అని నేను దాసుగారి
నడిగితిని. "నన్ను మీరు కారణముల నడుగవద్దు. మనదేశమున
కత్తెధికముగ లాభము కలుగగలదని నాకు గట్టినమ్మకము కలుగు
చున్నది." అని దాసుగారు నాతో చెప్పిరి. దాసుగారి స్వభావ
మునాకు బాగుగా తెలియును. ఆయన ధనమున కాశించు
వాడుకాడు. స్వార్థపరత ఆయనకు కొంచెమైననీలేదు. దేశ
సేవయే ఆయన పరమావధి" అని కలకత్తా విద్యార్థులసభలో
మహాత్ముడు నుడిచెను.

సాధారణ బ్రహ్మసమాజము

నిన్న ఉదయమున కలకత్తానగరమున సాధారణ బ్రహ్మ
సమాజమందిరమున లలితమోహన దాసుగారు ప్రార్థనమును ఉప
న్యాసమును కావించిరి. "దాసుగారు బ్రహ్మసమాజమునకు చేరిన
వారు. దాసుగారికిని, అశ్వినీకుమారదత్తుగారికిని కారాగృహ
వాసమున కలిగిన వ్యాధులవలననే మృతిగలిగినది. వంగరాష్ట్ర
కాంగ్రెసు సంఘమునకు అధ్యక్షుల వహించవలెనని
ఉపాధ్యక్షుడ నగు నేను వసంతదేవిగారిని కోరితిని. అందుల
కామె అంగీకరింపలేదుగాని దేశీయులు ఆజ్ఞాపించినచో యథా

శక్తిగ దేశసేవ చేసెద నని నుడిచిరి. అతిథిసేవయును దానమును
దాసుగారి కుటుంబమునకు సహజసములని లలిత మోహన
దాసుగారు నుడిచిరి.

కలకత్తా పాశ్చాత్య సంఘము

మొన్న 30 వ తేదీని సంఘసభ జరిగినది. దాసుగారు
చనిపోయిన పిమ్మట సంఘసభ జరుగనందున మొన్న జరిగిన
సభలో సంతాపతీర్మానము నామోదించి దానిని వసంతదేవి
గారి కందజేసిరి.

మైదానమున బహిరంగసభ

ఈసభకు లక్షమంది వచ్చిరి. మహాత్ము డధ్యక్షుల వహించు
చెను. అరగంటనేపు మాటలాడెను. మననాయకుడు క్విర్తి కేషు
డయ్యెను. అతడు విధించిన పనిని మనము పూర్తిచేయవలెను.
మతకలహముల నడచి వేసి వికమత్యమును స్థిరపరుపవలెను.
బ్రిటిషువండుగలలో ఏమి జరుగునో అని నాకు చాల ఆందోళ
నముగా నున్నది. నేడే బ్రిటిషువండుగ నేడే దాసుగారి శ్రాద్ధ
దినము. నేడు డిల్లీలో నల్లరు లేవైన జరిగినచో దేశమున నత్యధి
కముగ విషాదము కలుగగలదు. దాసుగారి స్మారకనిధికి మీ
రందరును శక్తినుసారము ధనము నొసగవలెను. ఈ
జూలై నెల 31 వ తేదీ నాటికి
పదిలక్షలు పూర్తికావలెను. అంతవరకును గడుపుచొచ్చివచ్చిని.
ఆసభము శ్రీల వైద్యకళాశాలమున వైద్యకళాశాలమున వ్యయ
పరుచబడునని మహాత్ముడునుడిచెను.

దాసుగారి మరణమునకు సంతాపమును తెలుపుచు లలిత
మోహనదాసుగారు సభలో నొకతీర్మానము నుపపాదించిరి.
మాలానా అబ్దుల్లాం అజదుగా రనువదించిరి. వారిద్దరును
ఉపన్యాసములగావించిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

శ్రీలంకసభ

శ్రీలంకలోగూడ మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను. "దేశ
సేవయందు శ్రీలు పురుషులకు తోడ్పడవలెను. దాసునికి
శ్రీలుగూడ ధనమునొసగవలెను. దాసుగారి దేశభక్తి మిమ్ము
లను దేశసేవకు పురికొల్పునుగాక" అని మహాత్ముడునుడిచెను.

బొంబాయిలో సారకసభ

"నిన్న సాయంకాలము పురమందిరమున సర్ దిన్నా తెటి
టుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభజరిగినది. సభాభవనము జ
నులతో పూర్తిగా నిండిపోయినది. చాలమంది శ్రీలుగూడవచ్చిరి.
అధ్యక్షుడు ఉపన్యసించిన పిమ్మట బి. జె. పటేలుగారు సాను
భూతితీర్మానమును ఉపపాదించిరి. లోకమాన్యుడును మహాత్ము
డును దేశబంధుడును త్యాగమును, ధైర్యమును, దేశభక్తిని వెల్ల
డించి ప్రజలలో జాతీయభావమును కలుగజేసిరిగాన నే వారిని
ముగ్ధుని ప్రజలత్యధికముగా గౌరవించుచున్నాను" అని పటే
లుగారునుడిచిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగా రాతీర్మానము ననువ
దించిరి. హానరబులు పెరోజిమెంటినా, గారుదానిని బలపర
చిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను. స్మారకచిహ్నమును వెలకొ
ల్పటకు విధినిసమకూర్చవలెనను తీర్మానమును కె. నటరాజను
గా రుపపాదించిరి. హెచ్. పి. మోడీ, యమునాదాసు
మెహతాగార్లు మున్నగువారాతీర్మానము ననువదించిరి. ఈ
తీర్మానముగూడ నామోదించబడెను.

పిమ్మట శ్రీలంకసభ జరిగినది. ఆసభలో జయకరుగారు
మున్నగువారుపన్యసించిరి.

లక్నోలో సానుభూతి

నిన్న ఉదయమున నగరసంక్రమణము సాయంకాల
మున బహిరంగసభయును జరిగెను. సంయుక్తరాష్ట్రములలో
వెనుక ప్రభుత్వముల్రాగినచేసిన పండిత జగత్ నారాయణగా
రధ్యక్షుల వహించిరి.

లక్నో స్వరాజ్యపక్షమువారు యూలై 10 వ తేదీనుండి
దేశబంధు అనుకేరుతో ఆంగ్లమున నొక వారపత్రికకు ప్రారం
భించెదరు.

నాగపురము

సర్ జి. ఎం. చిట్టావీసుగారి అధ్యక్షతక్రింద నిన్న
బహిరంగసభ జరిగినది. ప్రార్థనలను ఉపన్యాసములును తీర్మా
నములును జరిగెను.

ధిల్లీ

శ్రీ కృష్ణానందస్వామి అధ్యక్షతక్రింద రాగీతోటలో
నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. సభకు హిందు
వులు హెచ్చుగావచ్చిరి. పురమందిరమున దాసుగారి నిండుపైజు
పటమును, వెలకొల్పవలెనను తీర్మాన మామోదించబడెను

గ్రాంటుగోపం, మాటానా శాకతాల్, లాలాపూరిలాలు (ఎం. ఎల్. ఏ) గార్లు మున్నగువారు రుపన్యసిందిరి. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రినిగూర్చి నోక్కిచెప్పిరి.

అహమదాబాదు

ఈ నయన నగరసంక్షేపనము సాయంకాలము బహిరంగసభయను జరిగెను. దుకానులన్నియును మూయబడెను. ఒకటిరెండు మిల్లులుతప్ప తక్కినవన్నియును మూయబడెను.

పాట్నా

సర్ ఆలీషహంగారి అధ్యక్షతక్రింద నిన్నసాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. ఉపన్యాసములును తీర్మానములును జరిగెను.

లాహోరు

నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు బ్రాహ్మణులలో లాలాదుని చందుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. చాలమంది ఉపన్యసిందిరి. లాలా హరీష్చంద్రలాలుగారు గృహకంఠులై మాటలాడిరి. దుఃఖము నాపుకొనబాల వెక్కిరిచెక్కి యేడ్చుచు మాటబడిరి. సంతాప తీర్మానమును అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. చాలమంది స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. నిన్నడును రానట్టి పార్టీస్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. డాక్టరు గోకులచంద్రుని నరాంసు (ఎం. ఎల్. సి) లాలా హరీష్చంద్రలాలు, మియానుసిరాజుద్దీను, బక్ష్ లేకుబందు, మాలికు బరఖతాల్ హరిమోహనపట్టి, హోము దుస్తుంజీ, ప్రాశెసరు వేదవతులుగార్లు మున్నగువారు రుపన్యసిందిరి.

రంగూను

నిన్న మధ్యాహ్నము ఆరేపునలో యు.బాడను (ఎం. ఎల్. సి) గారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అధ్యక్షుడు మాటలాడినపిమ్మట బర్మా అబ్జర్వరుకు వెనుక పంపాదకుడుగానడిచె యు. కినుమాంగుగారు సంతాపతీర్మానము నుపపాదించిరి. నిధికి సహాయముచే యవలెనని హెచ్చరించిరి. వారి చాలమందిగూడ ముచ్చటించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడెను.

అలెప్పే మ్యునిసిపలు సంఘసభ

మ్యునిసిపలు సంఘసభలో సంతాపతీర్మానము నామోదించి దానిని నసంతకేవగారికి పంపిరి. నిన్న మ్యునిసిపలు కార్యాలయమును మూసివేసిరి.

హనరబులు రామదాసుగారు

స్టేటుకొన్నిలులో తీర్మానము

“స్టేటుకొన్నిలువారు దాసుగారి మరణమునకు గాఢ సంతాపమును వెల్లడించుచు వారి వరసమునకు దేశమున కత్యధికముగ నష్టము కలిగినందులకు నిందించుచున్నారు” అను తీర్మానమును సిమ్లాలో స్టేకొన్నిలుసభలో నుపపాదించెదనని హనరబులు వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు తెలియజేసిరి. (అ. ప్రె.)

సేలం

డాక్టరు వరదరాజుగారి ఆహ్వానముపైని జమీందారులు, నర్తకులు, న్యాయవాదులు, విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, పాశ్చాత్యులు, క్రైస్తవులు, పంచములు, హాహమ్మదీయులు, మ్యునిసిపలుసంఘసభ్యులు, హనరరీ మేజస్ట్రేటులు, రైల్వేపనివార్డు, వివిధపక్షముల నాయకులు మున్నగువారందరను నిన్న సాయంకాలము పురపంచదీక్షనునడిగిన సభకు వచ్చిరి.

మ్యునిసిపలు కొన్నిలకు రికరెండు డబ్బు. జె. హానిగారు (ఆంగ్లేయుడు) అధ్యక్షత వహించెను. దాసుగారు కలకతాలో లండను మిషనుస్కూలులో చదివిరి. క్రైస్తవవిజ్ఞానమును చాల ప్రశంసించిరి. అని అధ్యక్షుడు నుడిచెను. జె. వి. నుబ్బారావు, రాజుబాణిపంధారం, ఎం. వి. గోపాలకృష్ణగార్లు మున్నగువారు రుపన్యసిందిరి. రికరెండువేల (ఆంగ్లేయుడు) గారు ప్రార్థనచేయగా సభ్యులందరూను అశ్రుపూరిత లో చనులైరి. టి. ఎన్. నటరాజుశిర్డీ (తంజావూరు) హుస్సేను మియానుసాహెబుగార్లు గూడ ప్రార్థనచేసి డాక్టరు వరదరాజుగారునాయకుగారు వారి కంప్రీకిని వంపనములాసరించి పాశ్చాత్యులను భారతీయులను సద్భావము కలుగును. గాకయుని కోరిరి. మునియప్ప సెట్టిగారు గేయమును పాడిరి. డాక్టరు వరదరాజులు నాయకుగారి భవనమువద్ద చాల మంది వీరలకు సమృద్ధిగా అన్నదానము చేయబడెను. (వచితగొప్ప) మన చాలవోట్ల నిమిలే సభలును అన్నదానమును జరిగెను. (కాంగ్రెసుకార్యదర్శి పంపిన తేలివార్త)

రాజమహేంద్రవరం

నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభలో శ్రీయుత ల్లా ప్రగడ ప్రకాశరాయుడుగారు ప్రార్థనచేసిరి. శ్రీయుత మునిసిపలు వైసుచెయ్యును అప్పలస్వామిగారు వారివర్ణమువారు ను 8000 మంది వీరలకు అన్నదానముచేసిరి. (స్వకీయవిలేజరి తేలివార్త)

నంద్యాల

గురుబోధంగారి అధ్యక్షతక్రింద పంచనందీరకూన బహిరంగసభజరిగినది. అన్ని పక్షములవారును వచ్చిరి. హరిసర్వోత్తమారావు, శీరుగంటి సుబ్రహ్మణ్యయ్య, దేశపాండే, నుబ్బారావు, ఆలవకొండ రామసుబ్బయ్య, పన్యం రామచంద్రయ్య, శ్రీనివాసరావు, రేపునూరు రామారావు, నరసింగాచారిగార్లు ఉపన్యసిందిరి. అధ్యక్షుడుగూడ మాటలాడెను.

నందిగు-లలో స్వార్థకచిహ్నము నెలకొల్పటకు తీర్మానించబడెను. (తేలివార్త)

నర్సాపురం

దుకానులన్నియును మూయబడెను. తాలూకాబోర్డు ప్రాథమిక విద్యాలాలు, పురపంచదీక్ష, తెయిలకు హైస్కూలు, తాలూకాబోర్డు కార్యాలయము మున్నగునవన్నియును మూయబడెను. గాంధీచౌకులో హైవరీ సాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీయుత బొమ్మగంటి కృష్ణమూర్తిగారు దాసుగారివరీత్రను వివరించిరి. జనులందరూ శాంతిముగా నాలకించిరి. ప్రార్థనలు జరిగెను. (స్వకీయవిలేజరి) తేలివార్త.)

ఏలూరు

జాతీయకళాశాలసభనుండి ఊరేంపు బయలుదేరినది. జోడుగర్రుల బండిలో మహాత్మునిపటమును ఏనుగపైని జాతీయసంతాప పతాకములను నెలకొల్పిరి. పురపంచదీక్షను మునిసిపలు చెయ్యవలెనని వేంకట్రామయ్య నాయకుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అధ్యక్షుడు ఉపన్యసిందినపిమ్మటరాజా భంజంగరావుగారును జాతీయకళాశాలవారును సభ్యులను చదివిరి. ప్రముఖులు పలువురు పన్యసిందిరి. తీర్మానములను అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. (స్వకీయవిలేజరి తేలివార్త.)

విశాఖపట్టణము

సి. సి. వేంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద పురపంచదీక్షను బహిరంగసభ జరిగినది. ప్రభుల లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు సానుభూతి తీర్మానమునుపాదించిరి. నందిదరావు లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి నరసింహరాజుగార్లు అనుమదించిరి. రామచంద్రశాస్త్రిగారు పన్యముచేయబడెను.

మచిలీ పట్టణము

మునులు, మార్కెట్టులు, కార్యాలయములు, పాఠశాలలుగూడ మూసివేయబడెను. అన్ని పక్షములవారును సభకు వచ్చిరి.

స్త్రీలసభ ప్రత్యేకముగా జరిగినది. ఆసభకు 100 మంది స్త్రీలు వచ్చిరి.

దేశబంధు దాసుగారి పుమును గొప్ప ఉత్సవముతో ఊరేంపిరి.

సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీయుత బులు సాయంకాలము గారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. పదివేల మంది వచ్చిరి. అన్ని పక్షములవారును ప్రార్థనలను గావించిరి. సానుభూతి తీర్మానము ఆమోదించబడెను. పండితరీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, క్రిస్టిసాలు వేమూరి రావక్కష్టారావు, స్పీస్సీలు ఆర్. సి. బేనెను, డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యారావు బహుమతి పైదా వేంకటచలపతి, జిసాయి మొహిద్దీను బాహుసాహెబు, దేశబాంధవి సుబ్బయ్య, దామోదరకృష్ణమూర్తి నాయకుగార్లు మున్నగువారు ఉపన్యసిందిరి. రాత్రి 8-గంటలకు సభమునది (స్వకీయ విలేజరి, తేలివార్త)

బరంపురం

ఆంగ్లసమాజ హాలులో వరహారి జోగయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. జయంతి వేంకటారాయగారు వారివర్ణమును ప్రార్థనగావించి యుపన్యసిందిరి. జిల్లాబోర్డు మ్యునిసిపాలిటీ పాఠశాలను కార్యాలయములును మూయబడెను. (తేలివార్త)

చెన్నపురి నేషనలుచర్చిలో ప్రార్థన

నేషనలచర్చిలో నిన్న ప్రార్థన జరిగినది. పాట్నరు టి. జె. రత్నంగారు ప్రార్థనచేసిరి. రికరెండు ప్రాన్సిసు కింగ్సు బరీ గారు ప్రార్థకోపన్యాసములు గావించిరి. 4 గ వంతుడు శీవుని పరీక్షించుటలో సప్తర్షులను ముఖ్యముగా చూచునగాని మతమును కాదు” అని ఏనుక్రిస్తబోధించెను. (మాతము-29 వ ప్రకరణము 31, 42 వాక్యములు) కావున దాసుగారు భగవద్గీతాక్షునునకు పాత్రులైన చెప్పట కెట్టి సంతోషమును లేదు. దాసుగారు పితృభక్తికిని లెండ్రోనమును లను నిర్మిమిత్రముగా అనగా నిర్భంధము లేకపోయినను తీర్చిరి. అది ఉత్తమక్రైస్తవుని ధర్మము రాజ్యీయను జనమనివలె దాసుగారు సంచారముం దుండియే వైరాగ్యము నభ్యసించిరి. లక్షలను గడించి పూరిగా వీరల కొనగిరి. నశేమగను పూరిగా జయించిరి. సమమును త్యక్తప్రాయముగా చూచిరి. దాసుగారికి కీర్తిపైనగూడ కాంక్ష లేదు. దాసుగారుకీర్తి నపేక్షించలేదు గాని వారిపుడు కీర్తికాయులైరి. ప్రస్తుతమున్న భారతీయులలో త్యాగనుపిషును గుర్తించుటలో గాంధీమహాత్ముడగగణ్యుడు. దాసుగారు మహాత్మునికీ రెండవవారు అని కింగ్సుబరీగారు నడిపిరి. సురేంద్రనాథ ఆర్యా, రత్నంగార్లుగూడ మాటలాడిరి.

మైలాపూరు సార్లు

ఈసంఘమున కన్యకలలో శ్రీశర్వానందస్వామి అధ్యక్షతక్రింద నిన్నసభ జరిగినది. ముము (ప్రార్థన జరిగినది. “దాసుగారి మరణమునకు దేశీయలందరూను దుఃఖమునకును మునిగి యున్నారు. నేడు దేశీయులందరూను పార్శ్వనలు చేసెదరు. కలిలోసంఘమే ప్రధానముగాన సంఘ ప్రార్థన లక్షనము. దాసుగారిని నేను స్వయముగా నెరగెదను. వారు కొంతకాలము మాయశబ్ద ఆశ్రమమునం దుండిరి. దాసుగారికి మిక్కిలి ఘనముగ భక్తిగలను. దాసుగారు శ్రీకృష్ణచైతన్య (గౌరంగస్వామి)మతము నవలంబించిన పిమ్మట వారిభక్తి చాల వికసించినది. అని శర్వానందస్వామి నుడిచెను. టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు, ఎన్. కె. యజ్ఞనారాయణయ్యగారు, వి. ఎన్. వెంకటరామయ్యగారు, సోమరి బాలాబాగ్గను మరీకొంచుచు గూడ మాటలాడిరి. పిమ్మట మానముతో సభ్యులందరూను మానసిక ప్రార్థన గావించిరి.

హిందూయువతీ శరణాలయము చెన్నపురి

డి. 1-7-1925 సాయంకాలము హిందూయువతీ శరణాలయముందు మద్రాసు పురస్త్రీలు కీర్తిశేఖరైన దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి మరణమునకు తమ పశ్చాత్తాపమును తెలుప సమావేశమైరి. సభకు శ్రీమతులు శేమగారి ఆంధాళమ్మ; వా. సుందరమ్మ; నరలక్ష్మి హైమవతమ్మ; హనుమాయమ్మ; పి. మంగమ్మగార్లు పురస్త్రీలు వెక్కిరించుచు సభ నలంకరించిరి. ఈ సభకు శ్రీమతి యస్. కమలాదేవిగారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించిరి. శరణాలయ బాణికిలందరు దైవప్రార్థన గావించిరి. తరువాత శ్రీమతులు హనుమాన్ గీతలమ్మ, శేమగారి ఆంధాళమ్మ, భక్తిశక్తి శాంతాదేవిగార్లు దాసుగారి సంగమములమయమై విజృంభించి ముప్పైసంచి అట్టి విహారీయని గోలపాయనందుల రెండయ చింతిల్లము దాసుగారి ధర్మపత్నియ్య వసంతదేవిగారికి రెంతవంప తీర్మానించిరి. తరువాత అధ్యక్షులలో అంతోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

మచిలీ పట్టణము

నిన్న సాయంకాలము వేల మంది బహిరంగపు (వీరిపురు ప్రార్థన మారివేసిరి) గారి అధ్యక్షతక్రింద పురపంచదీక్షను సభ జరిగినది. ఆసభకు చామగారి స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. రామచంద్రశాస్త్రిగారు ఉపన్యసిందిరి. ఆసభకు తానుప్రభు (క్రొములు కాశీజీ ప్రసిద్ధులు) జగన్నాథరావు నాయకు (వేయరు) గార్లు ప్రముఖి ఎన్. సరస్వతిమ్మగారును మరీ వెన్నమందియును నుపన్యసిందిరి. సానుభూతి తీర్మాన ముమోదించబడెను (కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తేలివార్త)

దాసుస్మృత నిధి

ఇంతవరకు రెండుమిల్లుల నలుగురివేల రూపాయలు చేరినవి ఈనిధిగా ప్రజలు దీక్షగావనిచేసెను. మార్చి 15 న దీనినాటికే సదిలగునూర్తికాగలపురాన శ్రద్ధగా భవమును సమకూర్చగోరెద నని మహాత్ముడు ప్రకటించెను.

చేరబడి వార్తలు

పన్నెండువారముల పన్నెండు ప్రదానోత్సవము:—
చేరబడి పన్నెండువారముల పన్నెండు ప్రదానోత్సవము ఆగస్టు 20 వ తేదీ నాడు మొదలు జూలై 30 వ తేదీ వరకు జరుగును.

ఇంజనీరు బ్యాంకు:— ముంబై, ఇండియన్ బ్యాంకులో జూలై 30 వ తేదీన అంతర్జాతీయ అధ్యక్షుల సమావేశము జరిగింది. 1,82,224-2-3 వీరూ దాములు గలిగినవి. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

పన్నెండు నాళ్లు:—కాల్కత్తా, కిలీగతు సంఘములు, స్వరాజ్యపార్టీ, గాంధీజీవ్యక్తిత్వం 3-వ తేదీ సుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 6 గ. ఆహ్వానము ముద్రాపాత్రమును పన్నెండువారముల పన్నెండు ప్రదానోత్సవము ఆగస్టు 20 వ తేదీ నాడు మొదలు జూలై 30 వ తేదీ వరకు జరుగును. ఎన్. వెంకటేశ్వరం దేవస్థానం ఎం. ఎం. సి. అవ్వతేజుల వహించెదరు. శ్రీ శ్రీనివాసయ్యగారు వి. శ్రీనివాసయ్యగారు, గాంధీ. రామదాసు గారు మున్నగువారు బహుమతినిచ్చెదరు.

మునలివాని కత్తితో గొట్టుట:—మొన్న రాత్రి పూర్వమునాడు 50 ఏండ్లు ముసలేవానిని 37 ఏండ్ల త్రాగుబోతు కత్తితో బాధించెను. ముమ్మారు రాజగోపాలను అనుచు వానికి బురిస్టానునాయకులు ఆను ముసలేవానికి ఏడేండ్లనుండి ధనిమిత్యమును. మొన్న రాత్రి రాజగోపాలను త్రాగినట్లు గొట్టుట. కత్తితో బాధించుగా గొట్టెదై చెప్పలేకలేను. ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చి గొట్టెరి. ముసలేవానిని ఆస్పత్రిలో చేర్చెరి.

యునాని నాళ్లు:—వజీర ఇండియా ప్రాంతీయ వైద్యులము వాక్కికోత్సవము తిరువళ్ళిక్కణి ముస్లిము హైస్కూలు నాడు ఆగస్టు 22, 23, 24 తేదీలలో జరుగును. గాంధీ శ్రీనివాసయ్యగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. 22 వ తేదీన ఎన్. వెంకటేశ్వరం యునాని కత్తి ప్రదానము శ్రీరాజావారిచే చేయబడును. సాయంకాలము తిప్పి కాలేజీ యునాని ఉచిత వైద్యకాల వాక్కికోత్సవము జరుగును. తిప్పి కాలేజీలో నుండి నుండి బహుమతి లాభించును.

ఆగస్టు 23 వ తేదీన యునాని తిప్పినభ ప్రారంభించును. మునలివాని జరుగును. వైద్యసంస్థల ప్రతినిధుల విచ్చేయ ప్రార్థితులు. ముందు, అహ్మదాబాద్ (హిందీ భాషలు, (టిప్పిక్కు) తెలియజేయవలెను. ప్రదానము 3-/- (కార్యకర్త)

కాల్కత్తా:—కె. ఖా. బ. కాల్కత్తాలో జూలై 30 వ తేదీన అంతర్జాతీయ అధ్యక్షుల సమావేశము జరిగింది. 1,82,224-2-3 వీరూ దాములు గలిగినవి. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు ఎ. ఆర్. ఎం. కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు 3 వ తేదీన చెన్నపురి నాడున్నాడు. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు ఎ. ఆర్. ఎం. కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు 3 వ తేదీన చెన్నపురి నాడున్నాడు. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు ఎ. ఆర్. ఎం. కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు 3 వ తేదీన చెన్నపురి నాడున్నాడు. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు ఎ. ఆర్. ఎం. కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు 3 వ తేదీన చెన్నపురి నాడున్నాడు. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు ఎ. ఆర్. ఎం. కొత్తగాల్లు పోలీసు మొబరు 3 వ తేదీన చెన్నపురి నాడున్నాడు. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. మొత్తము ఆదాయము రూ. 4,23, 769-10-6 గిరులు రూ. 2,91, 551-12-3 వీరూ దాములు క్రిందతేజులభయము రూ. 17,0,572-9-8, మొత్తము ఇంజనీరు బ్యాంకు.

చెవి ఆపలేదు-చావు:— జనరలు ఆస్పత్రిలో జూలై 30 వ తేదీన విరామనీగారు తిరువళ్ళెం కాల్కత్తాలో ఉద్ధరి, 28 ఏండ్ల ప్రాయమునాడు మరణించెను. ఈతను తిరువళ్ళెం మొదటగా చెవి వినిపించుటలో పాపముచేసి, మరణము పన్ను జనరలు ఆస్పత్రిలో చేరెను. చెవి ఆపలేదు కేసులో విచారి ప్రాము గోల్పోయెను. ఈతను ఇంటిరుమిడియలు, వి. వ. తరగతులందు రాష్ట్రపతి అగ్రగణ్యుడుగ నుత్తీర్ణుడయ్యెను.

సెనేటు సభ్యుల ఎన్నిక:—మదరాసు సెనేటు నందు సభ్యులగుండి కె. సి. దేశికాచారిగారు మరణించుట చేతను, రా. బి. కె. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు ఉద్ధరిగి కేర్తా సభ్యుల పట్టాభిషేకము వార్తాసమయము మరీ యిరువురను రిజిస్టరు గ్రాడ్యుయేషన్లు అనుకొనవలెను. ఈఎన్నిక జూలై 14 వ తేదీన సెనేటు వందరునందు జరుగును. ఆసానమునకు అర్హులవారి పేర్లు:—

కె. బాలసుబ్రహ్మణ్యం, వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

అభివృద్ధి శాఖామంత్రి పర్యటనము

అఖిలభారత శాఖామంత్రి పర్యటనము ఉద్యమంజలము, జూలై 30:—అఖిలభారత జంతుశాల ను విశ్వవిద్యాలయముల కొరకు పంచామగ్గర క్రూనేడెడ్డిప ములో స్థాపించు సందర్భమున తిరునల్వేళి రామేశ్వరములను చూచుటకు అభివృద్ధి శాఖామంత్రి జూలై 2 తేదీన బయలుదేరుచున్నాడు. మదరాసుకు తిరిగి జూలై 10 వ తేదీన వత్తురు. (అ. ప్రె.)

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

వి. వ. బి. ఎం. టి. ఎం. ఆర్. గురుస్వామి ముదలియారు ఎం. డి. కిరిగురు హనుమంతరావు, ఎం. వ. దా|| బాద్రి బమ్మెనపతాలు. ఎం. బి. సి. ఎం. కె. సంతకామతు, వి. ఎం. గండి వెంకట్రావుగారు వి. ఎం. టి. ఎం. వెంకటేశ్వరం ఎం. ఎం. ఓటింగుపేట 30 వ తేదీన అందరుకు పంపబడును. అని వైసు చాంబర్ల గారికి 14 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ అందునట్లుగా పంపవలెను. 15 వ తేదీన తల్కించవలెను.

మధ్యరాష్ట్రములలో రాజకీయములు

విచారించుటకొక సభ

నాగపూరు, జూలై 30:—రాష్ట్రశాసనసభ ఆగస్టు 31 వ తేదీ సమావేశమగునుగాన ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులను గురించి ఆలోచించుటకై జూలై 19 తేదీ ఆదివారమునాడు గూల్కాల్ రౌండుటేబిల్ సభ జరుగుననియు, దానికి ముఖ్యమైన ఓటర్లందరు రావలెననియును సర్ గౌరుగారు మరొకొంద రితరప్రముఖులను ఆహ్వానము లంపిరి.

“హిందూ” కొక బాలుప్రాయము కాన్సిల్లర్లను మంత్రి పదవు లంగీకరింపునని చెప్పుటకుగా కాంగ్రెసులో ఐకమత్యమును నెలకొల్పుటకై సభ జరుగ వలెనని దాష్టర మూర్ఖిగారు చెప్పుచున్నారు.

ఆ ప్రతికే ప్రాయము భారత శాసనసభ్యుడగు ఆనీ గామ ఈ సభయెడల వీరారు స్వరాజ్యవాదులకుగల వయ్యిరిని తెలియజేయుచున్నారు. మరియు దేశబంధుదాసుగారు మరణించుటలను స్వరాజ్యవత్తుముయొక్క సంతోషము ముఖ్యమైన పనియు చెప్పుచున్నారు. స్వరాజ్యవాదుల నిశ్చయము ప్రకటింపబడిన పిమ్మట దానికిబదులుగా ప్రభుత్వమునా రొక యెత్తు యెత్తిన వెంటనే సభ జరుపుటకు తీసు సమయము.

స్వరాజ్యవాదుల అభిప్రాయ మెట్లున్నను సభ జరుగుటకు నిశ్చయించడమైనది. (అ. ప్రె.)

కాళి

కాళివాడ, మునిసిపల్ పాఠశాలల స్థాపనకై జూలై 28 వికె నెల 1 కి రూ. 40-2-50 జీతము పైన పనిచేయుటకు దరఖాస్తులను పంపుకొనకొనవలెను. 6 నెలలవరకు ప్రాజెవ గరిగా పనిచేయవలసియుండును. ఈ దిగువ తెలుపబడిన విషయములు దరఖాస్తునందు తెలుపుకొనవలెను.

1. పేరు 2. కులము 3. పుట్టిన తేదీ 4. జన్మస్థానము 5. యోగ్యత, ఏమిపనిలోనుండినది 6. యదినరలో ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేసినది 7. ప్రస్తుత ఉద్యోగము. 15-7-1925 తేదీలోగా దరఖాస్తులు ఈ దిగువ విలప మునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. మునిసిపల్ ఆఫీసు కె. సూర్యనారాయణముర్తి కాళివాడ 25-6-25 చేర్చుక.

అద్భుతమైన నివారిణి

వ్యాధిగ్రస్తులకు ఒకవర ప్రసాదము

దీర్ఘకాలమునుండి తీరిని చిక్కువ్యాధిచే బాధపడుచుండిరి. వాదేహమునందు అనేకచోట్లలో తిమ్మరుయుండినది. అరకాల్లయందు కూడ బాధకరమైన పుండ్లయందుండినది. అది మేళుపంబుంపుమైన నీరుచే కలిగినవనియు, అందుచే కుమరుడనియు అనేకవైద్యులు తెలిపిరి. అదియు కూడ యింకను పీనస్థితికి వచ్చుననుకూడ తెలిపిరి. కట్టడపట్ట తిరునల్వేళిజిల్లా, కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, బార్నిలను అక్కని యక్ విధి నెం 72 రు, గృహమునందుండి పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. ప్రస్తుతవ వాకురుపులన్నియు పూర్తిగా మానినవి. (18) ఎం. ఆర్. కేశవస్వామి, బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూ బిల్డింగులు, మద్రాసు. 17-11-1920.

మూత్రసంబంధ వ్యాధులచే గలిగిన

యకావశ్యులత మునకు అద్భుత నివారిణి

జడవిన 3 సంవత్సరములనుండి అవ్యవస్థను వాదేహమునందు అది ఉష్ణముగా 2-టి, రెండు నోనానుండి, తమనాక అస్వాస్త్యముగా మూత్రసంబంధ వ్యాధిచే గూడిన వరకులదున్న అవస్థనుచే బాధపడుచుండిరి. అధ్యక్షులచే ఈ సంలి రము పండితస్వామి ఎం. శ్రీనివాస అయ్యగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. 3 వారముల వారముల ఔషధ సేవచేసినచే వాకు మునుపుండిన యావశ్యులతయు, పుష్టితీరిక కలిగినదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. 6.6-25

సి. రత్న మొదలియార్, వి. వ. బి. ఇ., పెన్షన్ అఫిస్టెంటు ఇంజనీ, మద్రాసు కార్పొరేషను.

[illegible]

సోపానా అరస్టులు

యూగోస్లావీయా ఆక్షేపణ

సోపానములలో నివసించు యోగోపాధ్యక్షులను అరెస్టుజేయు
 బోధకము యోగోపాధ్యక్షులగును కష్టపరిచియిచ్చెడివని
 కరుణాపూర్వకమున చెప్పెను. ఇందును అనుననుచుచే అరె
 స్టుజేయబడెను. సీతారామయ్య అరెస్టుజేయఁ జేయఁబడుననియు
 బోధకము ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు బోధకము
 ప్రభుత్వము అరెస్టుజేయఁగ నుండును బోధకమునకు
 అదృష్టములు నీయఁ పడి సోపానములనున్న యోగోపా
 థ్యక్షులను అరెస్టుజేయఁగ నున్నది యెప్పుడువారు

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని పరిపాలనా ప్రాంతాలలో
 2. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని పరిపాలనా ప్రాంతాలలో
 3. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని పరిపాలనా ప్రాంతాలలో
 4. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని పరిపాలనా ప్రాంతాలలో
 5. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని పరిపాలనా ప్రాంతాలలో

ప్రశ్న 17. 2. మోక్షమును పొందుచుండునట్టి గాఢావధాన
కారము నమరున్నది

జోవియట్ వె చూచి సచారము

రెవీన్ - ఉత్తరప్రదేశ్ లోని ... యూరప్ తనయ
... ప్రాంత ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్న కేసులను సోదించుట
... కారణం వల్ల కాదు. యుద్ధ కాలం
... కాలం వల్ల కాదు.

ఒక పీఠహాల్ దానిని కొట్టుతు

వాగ్దత్తా, మన 29 — మే 19 వేదేన కావేలకు త
 : పోదా ఉపేక్షింపవలసి వచ్చినచో నాచేయవలసి
 తొట్టే తీ... గా గాదుపించెదను గోవిందుని అను న్యవ
 నాయకాని ప్రేమ ప్రయోజనాత్మకమైన పక్షే-జ్వర వైరను
 నేపథ్య ప్రసంగమునకు నేకు అవ్యయము కమననననయం సి.
 మృత్యుకాంతిని గల విచారము నున్నను, ప్రాచీనమైన ముగ్గురు
 నాయకులు విచారించు, రావునామని నిచాలాగ్నా గారు
 తమమీద నున్న వైటు తొట్టినదియున్నప్పు డాత్త గారికిని
 అవికను నుండును సరిగా లేనదియు నెన్నుకొంటును వారు
 ప్రయత్నించుచున్నట్లు తా నేరకత విననట్లును చెప్పిరి. ఆయన
 వాదనచూచి విషయమున తెలియజేయగా రహస్యవిచారణ
 సంఘముని కోరినవారి వెల్లిరి ప్రత్యేకవిచారణ చేయ
 వలసివచ్చి కనున బాధనవారి ననుగ్రహించె

[illegible][illegible]

సిబ్బూరు ఇంజనీరింగు కళాశాల

విద్యార్థులకు గవర్నరు సలహానిచ్చుట

౧౭. ప్ర. బ్రాహ్మ ౧౦ — బ్రాహ్మ ఇంచనీనిం కర్తా
 ల పు తిలోపి దినమన అర్హ్యకృత సమీపి గంధర్వ విభాగ
 ల త్తుపన్యసించెను — మోక్ష సిద్ధిగరమింది ౭యటికి వెళ్ళు
 చున్నాడు. మారదెరు నరియైన యింజనీలని రూపుచేరిన
 నామ మి యొక్క న పుత్రును బట్టి యు
 ప్పొక్కియు ఇంచనీరులు ప్రతాప క శక్తియును బట్టియు,
 కావలెనే తొరత తీరవలెను. ఇంచనీరులను చేసే పరీక్ష మిగల
 కన్యమైనను కావ్యగ తత్వులు వెంటనే పరచిబాటునని ఎవరో
 చెప్పితిరారు. కాని యింజనీగ చేసిన తత్వులు కాశ్యపియగా కవి
 పదము దనున కావ్యచరణరూపమన మిత్ర కవి మీరు చెయ
 జును పరీక్ష మిగల కతినైనది ఇంజీయలో శిక్ష వాండిన
 ఇంద్రులయొక్క తేజువర్తితులు నిలువవలసివా న్యతి మిమిద
 నిలుచుయున్నది. ఇంచనీర్నిర పనిలో మంచికేర్లు ప్రతిభలుసంపా
 దింపవలె న్ను ఒకనికే తన వృత్తికలంకించిన జ్ఞానమేగాక
 సమర్థి-సుకలమైన అలోచన శక్తికలంకితము - మంచి నడవడి
 కలనామర్మకలంకితము. (౧౭. ప్ర.)

క్రీరీశేషులైన దేశబంధు దాసుగారు

డిచ్ఛరు ప్రశంస

కలశత్రాలో ప్రకటింపుచు కాపిటలుపత్రికయందు డి
చ్చారు పెక్కిరి కను ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

స్వరాజ్యపక్షపు నాయకుడగు కాసుగారి ఆకస్మిక మరణము వంగరాష్ట్రమును శోకవారిదీయందు ముంచెను. తనకు గలిగిన గొప్పసత్త్వమునకు భారతస్వామ్యసంతాపమునకు మితి లేకపోయెను. నేను ఇంతవరకు ఎందరో నాయకుల మరణమును చూచియుంటినిగాని ఈ విధమున మహాసంతాపమును కలుగజేసిన సంఘటనమును చూచియుండలేదు. బెంగాలు విభజనపం దర్యమున జరిగిన గొప్ప ఆంధోళనసమయమున సురేంద్రనాథ టె న్డీగారు మరణించియుండిన ఇట్టివిషాదమే ప్రకటించబడియుం డెవచ్చును కాని బెనర్జీగారికి పరమేశ్వరుడు దీర్ఘాయురారోగ్యముల ప్రసాదించెను దేశబంధు మరణమువల్ల జనించిన సంతాపము జాలియవిషాద ప్రచర్యనములలో నాటిలేనిదిగ నుండును

విను చంద్రపాలుగారివిషయమై ఇంగ్లీషుమొదటిత్రాసు
 వ్రాయుచు ప్రజలు ప్రకటించినవివాదమునను నిజమైన అర్థము
 ను వివరించిరి వారికిగల అద్భుతరాజకీయవిజ్ఞానమునకు సాక్షి
 యగు ఈ న్యాయమును ఉన్నతస్థానములందుండు వారు, శ్రద్ధ
 తో చదువవలయును. భారతదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనముపట్ల
 విద్యావంతుల కెర్పవలసిన సంపూర్ణప్రాతిహేయము దాసుగారిద్వారా
 వ్యక్తమయ్యెను. కావుననే దాసుగారికంత అభివృద్ధి పలుకు
 బడియుండెను. గొప్పసంపాద్యముతో తూర్చిన న్యాయవాదవృ
 త్తిని విడనాడి మహాత్మునకు కుడిచెయ్యిగనుండి నైతానుబ్రిటిషు
 సామ్రాజ్యమును తుడిచిపెట్టెను ఆందోళనమును సాటిలేనివిధము
 నుపసాహించిరి. ఆతనిన్నియు నెరవేరక ఫలితములు విపరీతముగ
 పరిణమించిపప్పుడు మహాత్ముడు పౌరుషమును తీవ్రఆందోళన
 నును విడనాడి త్యాగము బాధానుభవముదేశమునకు అవతరముని
 హి తి మొనరించెను. కాని దాసుగారు పౌ
 ర్షులువలె గాంధీ గారు వదలుకొనిన
 స్థానము నాక్రమించుకొని నాయకుడై సంస్కారముల నంత
 మొందింప కింకము కట్టుకొనిరి. దాసుగారి అద్భుత విజయ
 ము నూతన సందేశమును ప్రకటించిన మహానాయకుని కీర్తిని
 మరుగుపరచెను. ప్రజలకు దైవభుజ్యుడయ్యెను.

ఇట్టి గొప్ప క్రి సంపాదించిన కాలమునందే దాసుగారు
మరణించిరి. నిరాశచేంది తన కార్యక్రమము నిష్ఫలమై ప్రజల
యందు అసంతృప్తి మొలకలెత్తు నమయమునందు దాసుగారు
మరణించి యుండలేదు మధ్యుండనూర్తాండునివలె సంపూర్ణ
ప్రభాపరిపూర్ణుడై తనవులబాపెను దాసుగారు మరణించు
టకు పూర్వము తన పట్టుదలను కొంతవరకు విడనాడి మితవాద
త్వమునకు గడంగిరిని ప్రతిపక్షులు చెప్పవచ్చును. కాని మర
ణించువరకు దాసుగారు దేశక్షేమమును దేశపు హక్కులనే
ప్రాధాన్యముగ నుంచుకొనిరి అందువల్లనే ప్రజలు నిరాశుని
త వహించుచున్నను సాటిలేని విధమున శ్రుతిించిరి. ముందు
వెనకు ఆలోచించక దాసుగారు అందరియెడల అపారముగ ప్రేమ
ను చెవిజల్లెను మహాకవితపరిశ్రమయందైనను చరింపని గాఢ
దేశభక్తిని ప్రకటించెను. ప్రేమనురాగపాత్రు లగు బంధు
మిత్రులను గొప్ప ధనరాశిని దేశమునకై త్యాగముచేసెను.
నిష్కరంగముగ దేశభక్తితో అన్నియు విడనాడిన మహాత్యాగి
చి తరంజునుడు

ఫణిదుష్కారు షరతులు

రీడింగు ప్రభువుగారు బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు
చానుగారి దేశభక్తిని సమద్దేశములను ప్రశంసించిరి. కాని వారి
అపదములు కార్యక్రమము వివరితములని నూచియుచున్నారు.
భారతకాళి వచనాయకుని వరణమునకై చింతిల్లుచుండగనే
కాన్డీసు వంత్రివర్గమువారు ఫరీదుఖూరునందు చానుగారు
నూచించిన మరతులను నిరాకరించినట్లుగ పేట్సుమెను, ఇంగ్లీషు
మెను పత్రికలు ప్రకటించినవి. సంప్రకరణ కాసమునందు నూ
చింపబడిన విషయన 1929 సంవత్సరము వరకు ఎట్టి మార్పులు
కలగవని త్వరలో బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు పార్లమెంటు
నందు ప్రకటించెదరని మాడ తెలుపబడినది.

అండుమనందు జరుగుచున్న ఆలోచనల ఫలము ఏవిధముగ నుండునో అందరకు తెలియును. కాని ఈ సహాయము నందే ఇట్టి ప్రకటన గానింపబడుట భారతదేశమునంచలనమునకు లోడ్డును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందలి దైవార్థులకు ప్రభుత్వ విరోధి యగు కార్యకుడు మరణించినందున దేశీయుల హి

ఐకమత్తమే శ్రేష్ఠమగు

స్థారక చిహ్నము

(పైర్చి కను మహారాష్ట్రపత్రిక ఈక్రింది విధమున సంపాదకీయ వ్యాసమును వ్రాయుచున్నది)

దేశబంధు దాసుకుటుంబమువారిలో కలసి ఆలోచించి
శాస్త్రవిద్యను జూలై నెల 1 వ తేదీ నాయంకాలము 5 గంటలకు
దేశమంతయు ఏహానాయకవీరి ముని యునక్త వివాదము తెలుప
వలయునని వహాన్ముడు సూచించియున్నాడు దాసుమరణము
దేశయులకు అపరిచితు సంతాపమును కలుగజేసెను. కావున
ఆనవాయమును దేశయులందరు సమావేశమై సంతాపమును ప్రక
టించుచును నిజము లెగ స్మారకచిహ్నములుహూడి అచ్చ
టన్నట స్థాపింపబడిగలవు దేశబంధు ఉన్నతాచర్యములను అను
గణ్యముగ విధమున ఈస్థానము చిహ్నము లుండినలెను ఇద
జీవితమంతయు దాసుగాగ, దేనికి ధారవోసిలో ప్రజలు గుర్ర
రుగవలెను వహానదీప్రవాహమున కెన్నియో ఉపశాఖలుండు
వచ్చును. అట్లే దాసుగారిజీవ వహాప్రవాహమున కెన్నియో
ఉపనదులున్నను రాజకీయములే మహా ప్రవాహములని పరిగ
ణింపవలయును శ్రేష్ఠులగు భారతయోధులలో నొకరగు వీరి
ఆత్మకు శాంతిని కలుగజేయు స్మారకచిహ్న మేమి? మర
సంతాపము జీణించుట పూర్వము స్మారకచిహ్నము విరివిగ
విరాళము లిచ్చుట సహజము. ఈ ఆనకాళిమువల్ల లాభము
పొందుట ఉచితము జూలై నెల 1 వ తేదీన ప్రజలందరు స్మారక
సభలు జరుపవలయునని కోరుచున్నాము స్మారకచిహ్నము
లేర్పరచు విషయమునందుకూడ ఆచరణములం దుండువాడు
మాచనలను గనుపింప రాష్ట్రాధ్యక్షునిన్నాము

స్వరాజ్యపక్షమునందె గా, నోచేంజరులందె గాక
దేశమునం దంతయు వికమత్యము ఏర్పడవలెను ఇందులకు
యావద్ధాతర కాంగ్రెసు మహాసభ సమావేశము జరుగవలెను
అందరు వచ్చుటకు వీలగు ప్రదేశమునందును, అందరకు వీలగు
సమయమునందును ఈసభ జరుగవలెను నోచేంజరులకు, స్వరా
జ్యపక్షమువారికి తగు సమాధానమేర్పడి కాంగ్రెసు మహాసభ,
కాంగ్రెసునందు చేరనివారితో ఏమరతులపై పని చేయగలరో
ఆసభయందు నిర్ణయం పబడవలెను. కాంగ్రెసు
నందు జేరనివారు తాము కాంగ్రెసువారితో
ఎంతవరకు కలిసి పనిచేయగలరో, ప్రభుత్వమువారికి విరుద్ధముగ
ఎంతవరకు ప్రసంగింపగలరో, అందోళనహన కెంత సహాయము
కేయగలరో తెలుపుట అవసరము వికమత్యముకొరకు కాం
గ్రెసునందుండు రెండు పక్షములవారు ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట
ఎంతవరకు సాధ్యమో గుర్తెరుగట సులభము.

కేవలము యోగవశ్యము యోగమత్యము అని చెప్పినది మాత్రమున యోగమత్య మేర్పడదు తమ ప్రత్యేక పక్షమునకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములందుండి దేశలాభముకొరకు కొన్నిటిపై పట్టువలదు వివాదముల ఉచితము పక్షముల ముఖ్య నూత్రముల ప్రాధాన్యత కాలానుగుణ్యముగ పరిశీలు ననుసరించి మారుల రాజకీయముల లక్ష్యము

మొయిలు సీమరు

హంబాయి, జూను 30. — హంబాయి నుండి 20 లేదిన
తపాలాలో బయలు దేరిన "రాజ్ మక్" అనే పి అండు ఓమె
యిలపిమరు 29 లేదీ ఉదయం 8 గంటలకు పొద్దు వెలుగుకు
వచ్చి ఆదినమననీ, మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వెడలిపోయిన
అంకరులైన యక, యన్ బెరింపియాల్వర్హ్యునుం
డ 27 లేదిన హంబాయికి ప్రయామయ్యెను (అ. వె)

రీతులను తృణీకరించుటకు బ్రిటిషువారు పూనుకొనిరను సందేహము ప్రజలయందు వ్యాపింపగలదు. రీషింగు ప్రభువు భారతదేశపు హక్కులను స్థాపించుటపై పూనుకొనక బ్రిటిషు పార్లమెంటువారికి అనుకూలమగు నా, సముగ నుండుట ప్రజల నుద్దేశము. పూరితులగు మార్పును, ఈ ఉద్దేశము స్వరాజ్యవత్తునునకు సూతనబలును కలుగజేయునదియు, వరియొక నాయకు డుగ్ధయించునది ఇత్యుడు చెప్పుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతము మాత్రమే గాంధీగారు నాయకత్వమును వహించి వంగరాష్ట్రీయులయందు తృప్తిసాము పురికొల్పుచున్నారు. కాని వారు దాసవదనంగీకరులకు నాయకుడుగ నుండినారదు.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు: విపరీత సిద్ధాంతములు

కలకత్తాలో దేశబంధుదాసు స్మరణమునకై జరిగిన విద్యార్థుల సభ కథ్యక్షత వహించుచు, మహాత్ముడు పలికిన వాక్యముల గాంచిన, దాసు గారి నిర్మలహృదయము తేటపడును. ఆంగ్లేయులపై దాసుగారి కెట్టి ద్వేషభావము లేదని మహాత్ముడు కనుగొనెను. మరణాత్పూర్వము గాంధీమహాత్ముడు పార్జిలింగుకు బోయినపుడు, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు ఇండియాకు మేలు జేయునను విశ్వాసమును దాసుగారు వెలిబుచ్చిరి. కారణమేమని యడుగగ, కారణ మడుగవలదనియు, తమ మనస్సులు చెలుపుచున్నదనియు, ఏదియో గొప్ప లాభము గలుగబోవుచున్నదనియు, దాసుగారు పలికిరట. బ్రిటీషువారి సద్భావముపై దాసుగారికి గల విశ్వాసమును, వారిక నయినను సభలపరచెదరా? బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు గారు ఎక్కుడు విశాలభావము పాపి, కీర్తి కేసులగు దాసుగారి సంకల్పము నీడెచ్చెదరా? బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు మాట వక్రించుకొనెనను లేకున్నను, ప్రజల సమయమున పట్టుదలను కార్యదీక్షను చూపుచో, దేశమునకు మహాత్తరమగు లాభము గలుగు ననుటకు సందియములేదు. ఏస్వరాజ్యముకొరకై దాసు గారు పరితపించిరో, అట్టి స్వరాజ్యము సిద్ధించుటకు సందియము లేదు.

ప్రజాశక్తి బల మగుచో, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి మరియుతరపాలకులుగాని, ఏమరి యుండజాలరు. కన్సర్వేటివులుగాని, మరియుతరులుగాని, ప్రజేచ్ఛను నిరోధించజాలరు. దాసుగారి విశ్వాసమును నార్థకవరచు బాధ్యత ప్రజలపై నిలిచియున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో ఏకేమలాభము నొనగూర్చుటకు, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు పూనుకొనరని వారు మొన్నటిదినము గామించిన ప్రసంగము తెలుపకయే తెలుపుచున్నది. వీరిని ప్రాతవాసన లొకను విషవలేదు. ఇంపీరియలిస్టు సిద్ధాంతముల క్లిష్ట రికను ప్రతిపాదించుచున్నారు. భారతదేశములో గలిగిన మార్పునుగాని, ప్రపంచదృక్పథము నందు గలిగిన మార్పునుగాని వీరు గమనించుటలేదు. హిందూ దేశరక్షకులు ఇంగ్లండ్ నొప్పుగా బాధ్యత వహించనలయు నని, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు గారు నొక్కిచెప్పినట్టిది. ఈవాక్యములో నెట్టి యర్థమును వేసికొనరాదు, వీరి యభిప్రాయముల నెరిగిన వారు గుర్తుచేసగ గలరు. మిలిటరీస్వరహారములను నిర్వహించుటకు, హిందూ దేశమునకు చిరకాలము సామర్థ్యమునుబట్టిగాన, అంతవరకును నిమిల స్వవ

హారములలోగూడ బ్రిటీషు ప్రాబల్యముండవలయు నని ఏ రిడవరకు బలికియుండిరి. వీరియుద్దేశ్యము సఫలమగుచో, స్వపరిపాలనము కనుచూపుమేరలో లేదని నమ్మవచ్చును.

హిందూ దేశమును బ్రిటీషువారి వశమునందుంచుకొనుటకు, వీరు ప్రాతకాలపునాటి సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించుచున్నారు. శతాబ్దముక్రిందట, బ్రిటీషువారు హిందూ దేశమున గల విభేదములను పోగొట్టుట కాయుగపాటు లై వెళలియుండిరినియు, భారతనాగరికము అడుగుంటకుండ గాపాడి రనియు, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు వాక్చుచ్చిరి. ఈ విషయమును వీరు ఏ చరిత్రము నుండి గ్రహించిరో తెలియదు. బ్రిటీషువారు హిందూ దేశము నుద్ధరించుటకు గాక, స్వలాభము నిమిత్తము వర్తకము జేసికొనుటకు వచ్చియుండిరి. అప్పటి పరిస్థితులలో, బ్రిటీషువారి ప్రాబల్య మతిశయించెను. వర్తకరక్షణవాదమున, వారు రాజకీయపు పలుకుబడిని సంపాదించిరి. హిందూ దేశమున వ్యాపించిన విభేదముల నవకాశముగ గైకొనిరి. భారతీయులలో నొక పక్షమువారి సహాయముతో ఇంకొక పక్షమువారిని జయింపగల్గిరి. కేవల బ్రిటీషు సైన్యములు చూపిన శౌర్య ప్రతాపములు అందుగనున్నవి. హిందూ దేశమును కత్తితో జయించి రనుట మిథ్యయని, దేశ నాయకు లిదివరకు స్వప్రచరియుండిరి. ఇంకను అట్టి మిథ్యావాదముచే పట్టుకొని వేలాడుచుండుట, కడుంగడు సాశ్వర్యము. హిందూ దేశమును బ్రిటీషువారి నాడు వదలిపెట్టి పోవుచో, దేశము అరాజకమున మునిగి, క్షైవునాటి దుస్థితి మరల జనించు నని, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు భయపెట్టుచున్నారు.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు చెలిపిన సిద్ధాంతము నిజమగుచో, బ్రిటీషు పరిపాలనమును ఖండించుట కింతకన్నను వేరు కారణ మవసరము లేదు. కైపు కాలమునకు విమృట, హిందూ దేశమునం చెట్టి యభివృద్ధి జరుగలేదనియే ఇందువలన తేలుచున్నది. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి విషయమును గాంచి గర్వపడుచున్నచో, వారిని గూర్చి చాలి గలుగక మానదు. స్వపరిపాలనము చేకూరిన గాని, దేశమునం దభివృద్ధి జరుగదని, యిందును బట్టి గ్రహించుట సుబధము. నేటి కింకను దేశము సందు విభేదములు దొలగక, ప్రజల కెట్టి స్వపరిపాలనాసామర్థ్య ములవడనిచో, ప్రస్తుతపరిపాలనా విధానముక్రింద ప్రజాభివృద్ధి జరుగదని తేలుతు మగుచున్నది. కన్సర్వేటివులును, లిబరలు, లేబరు పక్షములవాదును, చారిత్రక బాధ్యతలను గ్రహింపవలయునని బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కన్సర్వేటివులే గాక, మిగిలిన పక్షములవా రెవరును, భారతవర్షమునకు త్వరలో స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించ గూడదనియే, వీరి యుద్దేశ్యమై యుండును.

కన్సర్వేటివుల కిట్లన్నను, ఇతరపక్షములవా రెక్కుడు మోరనజేసికొని ముందుకు పోవరని తలపవచ్చును. ఇంపీరియల్ సిద్ధాంతములు బ్రిటీషు ప్రముఖు నెవరిని విడుచుటలేదు. విద్యార్థులనిన వీరెక్కుడు భయపడుచున్నారు. రూటు వార్

నిజమగుచో, చీనాయందేమి, ఈజిప్టునందేమి, హిందూ దేశమునందేమి, విద్యార్థులే బ్రిటీషు సామ్రాజ్యశత్రువు లని, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు గారు రోషపూరితులై పలికినటుల వోచుచున్నది. విద్యార్థులగూర్చి వీరు పలికిన వాక్యములు, భారత విద్యార్థిప్రపంచము నాందోళనవరచు ననుటకు సందియములేదు. చీనాయందు, ఇంపీరియల్ భావపూరితులగు పాశ్చాత్యజాతులు చీనాప్రజలస్వాతంత్ర్యమును గౌరవించియున్నచో, నేటిదుస్థితి జనించడిదగాదు. ఈజిప్టు చారిత్రమును యిట్టి సత్యమునే తేటపరచుచున్నది. ఆంగ్ల భావను పఠించి, ఆంగ్ల భాషా గ్రంథములను వలెవేసెడి భారతవిద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్యభావము లలవడుచో, అందుకు బాధ్యతెవరు? ప్రపంచచారిత్రము దంతటను, స్వాతంత్ర్య విజయమును గూర్చిన విషయములే గనుపించును. అట్టితరి, మాతృదేశ విముక్తినిగూర్చి విద్యార్థులు తలపోయుట నేరమగునా? బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున కిది ద్రోహ మగునా? బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవైభవము నిలుపవలెననిన, హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలన మిచ్చుటయే ముఖ్యసాధనము. సరాధీనమగు హిందూ దేశము, బ్రిటీషు సామ్రాజ్య బలహీనమునకే కారణమగును. భారతవిద్యార్థులు మాతృదేశస్వాతంత్ర్యము నభిలషించుటలో, బ్రిటీషు సామ్రాజ్య ప్రాబల్యమునే కోరుచున్నారు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు దూర మాలోచింపక, హిందూ దేశస్థితి ఎప్పటివలె నుండవలెనని కోరుచున్నారు.

చీనావిద్యార్థులు కళ్యాణ్యమియను ఉపదేశములను మరచుచున్నారని, ఇండియామంత్రి ఆక్షేపించుచున్నాడు. కాని బ్రిటీషుపాలకులు క్రిస్తు యుపదేశములను నెరవేర్చుచున్నారా? వారు బోధించిన త్యాగసందేశమును కొనసాగించుచున్నారా? ప్రేమసిద్ధాంతమును ఆచరణలోనికి జెట్టుచున్నారా? లేదనుట స్పష్టము. కేవల బలప్రయోగమును నమ్ముకొనుటచేతనే, పరిపాలనా విధానము అపజయము గాంచినది. వేరుమార్గము నవలంబించుట, గాంధీమహాత్ముడు, దేశబంధు దాసు ప్రభృతులును పాలకుల కెంత తరుచుగ హిత మొనగిననట్టి వారు పెడచెవిని జెట్టుచున్నారు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారింకను, బలప్రయోగమునే నమ్ముకొని సామ్యమార్గములను గ్రహింపజాలకున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో, భారతీయులు ఇంగ్లండునుండి వరములు లభించునని యాశపడక, స్వశక్తిని నమ్ముకొని పని జేసి న గాని, స్వరాజ్యము సిద్ధింపనేరదు. అట్టి మార్గము నవలంబించుటకు దేశబంధు స్మరణము ప్రజలకు సూక్ష్మనోతేజము గలిగించునని నమ్మదము. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు తమకు చేజిక్కిన సూతనావకాశమును బారివిడుచుట శోచనీయము. దేశబంధు దాసుగారు జూపిన కరముల సందుకొనకుండుట, విచారదాయకము. అయినను ప్రజలు అదైర్యము చెంద నవసరములేదు. ప్రజేచ్ఛ ప్రబలమై కార్యరూపము దాల్చుచో, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగములు వేరొకరికిగ నుండగలవు. స్వరాజ్య సిద్ధికై ప్రజలు తమ శక్తిసంతను భారబోయుటకు, ఇండియామంత్రి ప్రసంగము లోప్పడుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ గోరెదము.

దేశబంధు దాను

దేశబంధు దానుగారిని స్మరించుటకు, అనేకు హిమాచలవర్ణంతము స్మారకసభలు జరిగినటుల తంతివార్తలు తెలుపుచున్నది. భారతీయుల కెల్ల రకు దానుగారిపై నెంతటి భక్తి కలదో, యిందును బట్టి గ్రహించవచ్చును. ఇను కేది క్రియతమమో, దాని సంతను దేశమునకై అర్పించిన మహా మహుని పూజించి గౌరవించుట వింతగాదు. ఆర్యావర్తము అనాదినుండియు త్యాగశీలమును మిగుల కీర్తించుచుండెను. సత్యముకొరకు తన రాజ్యమును భార్యాపుత్రులను వీడిన హరిశ్చంద్రుని గౌరవించిన దేశము, ఐహికభాగములను విడనాడి అహింసాధర్మమును బోధించిన బుద్ధుని గవినదేశము, నేడు దానుగారి ఆపారత్యాగములను కీర్తించుటయందు వింతయేమి గలదు? కలకత్తాయందేమి, చెన్నపురియందేమి, యూరపియనులు సయితము దేశబంధు స్మారక సభలలో పాల్గొనుట గొప్పవిశేషము. దానుగారు జాతిమతభేదముల నెంచి ఎరుగడు. దీనులకొరకై అతని హృదయ మెప్పుడును పరితపించుచుండెను. అట్టి మహామహుని కీర్తించుటకు, యూరపియను లింకను అధిక సంఖ్యలతో పాల్గొనియుండవలసినది. నిన్నటిదినము చెన్నపురిలో రివరెండు బిల్ మెను గారును, కలకత్తాలో భారతగారును, దానుగారి సుగుణరాశి నెంతయు కొనియాడిరి. నిన్నటిదినము కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారుగూడ దాను గారి మరణమునకు విచారమును సూచించుచు తీర్మానించిరి. క్రైస్తవగుడులలో సయితము ప్రార్థన లు సలుపుటజూడ, హిందూదేశవంతుల యొక కంఠముతో తన విచారమును సూచించెననుట నిశ్చయము. అట్టి చిత్తరంజనుడు చనిపోయెనని ఎవ్వ రనగలరు? అతని యాత్మ భారత భూమిపై విస్తరించి యున్న దనుటకు సందియమేమి? చిత్తరంజనుడు స్వరాజ్యము కొరకై జీవించి, స్వరాజ్యముకొరకై చనిపోయెను. తాత్కాలికముగ పొంగి పొరలేడి దుఃఖాశ్రువులను తుడచి వైచికోని, భారతీయులు ఎప్పటియట్ల ప్రవర్తించి లాభములేదు. చిత్తరంజన దానుగారి సేవామార్గము నవలంబించనియెడల, సభలుపట్టిబూటకములగునని, గాంధీమహాత్ముడు చెల్పిన విషయమునందతిశయోక్తిలేదు. దేశబంధు శక్తి సామర్థ్యము లలవడకున్నను, దేశభక్తిని కొంత వరకయినను జూపుటకు ప్రతివారికిని అవకాశము గలదు. ఆ యవకాశమును జూరవిడచిన, దేశబంధు స్మరణమునకు ద్రోహమొనర్చినవా రగుదురు. నిన్నటిదినము పరమేశ్వరున కొనర్పబడిన అసంఖ్యాకములగు ప్రార్థనలు చిత్తరంజనుని స్వర్గ సింహాసనము నధిస్థింపజేసినను, భారతవర్తమునకు స్వరాజ్యము సిద్ధించినపుడే, అతని ఆత్మకు నిజానందము సమకూరును. దేశబంధు సంస్మరణము, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి మూలాధారమగునటుల, పరమేశ్వరు డినుగ్రహించుగాక! దేశబంధు దానుగారికి అఖండవిజయము గలుగుగాక!

స్వరాజ్యచట్టము

బిసెంటుగారి స్వరాజ్య చట్టము నామోదించుచు, హిందూదేశ ప్రముఖులు కొందరు ప్రకటించిన విజ్ఞప్తి నిదివరకు ముద్రించియుంటిమి.

వీరిలో, శ్రీనివాసశాస్త్రి, డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులు, గోవిందరావు పయ్యరగార్లు, మున్నగు మితవాద నాయకులు గలరు. అట్టివారు, అనవసరముగ తొందరపడి బ్రిటీషు పరిపాలనమును ఖండించిన, బ్రిటీషువా రెవరును తలంప వీలులేదు. వీరి విజ్ఞప్తిని సయితము పాలకులు తృణీకరించుచో, పాలకుల వాదమున కెట్టియాధారము లేదని, తేటతెల్లమగును. హిందూదేశమునందవలంబించెడు పద్ధతులను ఇంగ్లండు మార్చుకొననిచో, ఉభయదేశములకును మధ్యగల సంబంధము తెగిపోవునని, వీరు సూచించున్నారు. ఈ సంగతిని బ్రిటీషు వారు చులకనజేయక, దూర మాలోచించుట యుక్తము. తెగువరకు విగించుట, వివేకుల లక్షణము గానే రదు. యుద్ధసమయమున చూపిన విశాలభావము నేడు పూర్తిగ మారిసండులకు నాయకులు వగచుచున్నారు. భారతీయులకు ప్రోత్సాహ మొసగుటకు మారుగ, సివిలసర్వీసు సభ్యులకు ప్రోత్సాహ మొసగి, ఉక్కుచట్టమును బలపరచుట తటస్థించుచున్నది. సామ్రాజ్యమును, శ్వేతజాతుల సమాఖ్య యని పిలచుటకు బాల్కువెనుగారు బూనుకొనిరి. ప్రస్తుత స్థితిలో, భారతభూమికి స్వాతంత్ర్యమిచ్చిన గాని, జీవించజాలదని, విజ్ఞప్తి తెలుపుచున్నది. ఇంతకన్నను వేరు విన్నపమేమి గావలయును? దేశనాయకుల మొరలను పాలకు లాలకించెదరా? స్వరాజ్యచట్టమును పెట్టనే నిర్ణయించెదరా? ఆశ గనుపించదు.

వనిలేని వాస్తవికత

ఇంగ్లండులో వనిలేని వాస్తవికత, అలజడికి కారణమగుచున్నదని యిదివరకు చెలిపియుంటిమి. లేబరుపక్షమువారు, కామన్సుస్థలలో ప్రతిపాదించిన విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమో డిపోజుటలో నాశ్వర్యము లేకున్నను బ్రిటీషు ప్రభుత్వదృక్పథము విశేషమగు నసంతృప్తి గలిగించె ననుటకు సందియము లేదు. బాల్కువెనుగా రేడియో సమాధానము జెప్పిరి గాని, అదినిరర్థకమనుటకు సందియములేదు. ప్రజలు ఆకలిచే బాధపడు చుండ, శాంతముగ కబుర్ల చెప్పటచే నేమి ప్రయోజనము? యంత్ర పరిశ్రమలు ఇంగ్లండును రక్షింపజాలరని విశదమయినవి. బొగ్గుననివాండ్రి వేతనములను తగ్గించెదమని యజమానులు పలుకుటయు, పనివాండ్రిు సమ్మె జేసెదమని భయపెట్టుటయుగూడ ఈ సమయమున నే తటస్థించుచున్నది. భావిస్థితి ఎటులుండునో కెప్పుడాలము. కాని, గృహపరిశ్రమల విషయమై విచారించుటకు, లేబరుపక్ష ప్రముఖులు హిందూదేశమునకు రానున్నారని, వార్తయొకటి తెలుపుచున్నది. గృహపరిశ్రమలను విడనాపటవలన, పాశ్చాత్య ప్రపంచమే అధికస్వచ్ఛముల పాలగుచుండ, హిందూదేశస్థితి ఎటులుండునో యూహింపవచ్చును. యంత్రపరిశ్రమలు కొలదిమందిని కోటిశ్వరుల గామించుచున్నను, ప్రజాసామాన్యమునకు మేలు గలిగింపకున్నవి. వారి ఆర్థికనైతిక స్థితిని చక్కబరచకున్నవి. చేతిపరిశ్రమలు ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును రక్షించును. వారి జాగ్రద్యమును పోగొట్టును. కార్మికసమస్యప్రతి కేడము లేకుండజేయును. పనివారిల జాగ్రమును రూపుమాపును. భారతవర్ష మిట్టి స్వాతంత్ర పారిశ్రామిక

పద్ధతులను చిరకాలమునుండి అనుసరించుచున్నది. నేను వానిని విడనాడుట, అనర్థహేతువు గాదా?

ఉక్కురక్షణము: పునర్వ్యవస్థాపనము

ఉక్కుకు రక్షణమిచ్చి ఎంతకాలమో గాలేదు. విదేశపు ఉక్కుపై పన్ను విధించుటకు మారుగ, బొంబేని మాత్ర మొసంగిరి. దానినిసయితము మరల విమర్శించుటకు, ప్రభుత్వమువా రింత త్వరలో ఫలజెల్లుట విచిత్రముగ నున్నది. అట్టి యవసరముంక ను కలుగలేదనుట స్పష్టము. కాని ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయమును, టారిఫ్ బోర్డువారు కొనసాగింపక తప్పదుగద. ఉక్కు రక్షణ కిచ్చిన సహాయమును త్వరలో దొలగించుచో, తీరనియాశాభంగము కలుగకమానదు. విదేశ వర్తకుల ప్రోద్బలము తుదకు ఫలించెనను నమ్మకము ప్రబలకమానదు.

వెర్మిసన్ కళాశాల

పతిత జాతుల నూతన పరిస్థితిగ్రహమును గవర్నరు తెరచుట

పూనా, జూలై 10- వెర్మిసన్ కళాశాలాధికారులుపతితజాతుల కొరకు మాతముగాకట్టి పవనగ్రహమును గవర్నరు సర్ లెఫ్ట్ బిల్లుసుగా రిపాయకాలమున తెరచిరి. అచ్చటకూర్చివారికు పవనగ్రహము గవర్నరుకి చెప్పెను:—ఎన్నియో యేమేయో అవసరములన్నను ఇదివరకే వాగ్దానము చేసిన యీ గ్రాంటును ప్రభుత్వమువా రియగలిగినందుకు నాకు చాలా సంతోషముగా ఁన్నది. అందువలన నీ భవననిర్మాణమును పూర్తిచేయుటలో గల కీర్తి కొంత ప్రభుత్వమువారికి పోవుచున్నది. కొల్లా పూరు మహారాజుగారును దక్కన్ సంస్థానాధిపతులును పరదారులును యీ స్కీము సభిస్తృజితయులూ తీసికొన్న క్రేడ నాకు సంతోషమును కలుగజేయుచున్నది. పతితజాతులన్నింటినికీ తీసికొనివచ్చుటయే ప్రస్తుత దృష్ట మని అందఱును అంగీకరించెదరని నమ్మెదను.

శ్రీ విద్య

హిందూదేశములో శ్రీ విద్యయనునది ముఖ్యమైన సమస్యయనుమాటకు సందేహములేదు. విద్యార్థిభటులగుడ పవతి గృహములను నిర్మించుటకై ధూరివిరాళములను సంపాదించగలిగినందుకు కెన్యన్ కళాశాలను నే నభినందించుచున్నాను. ఈ సందర్భమున చేసిన ప్రయత్నములు ఫలించినందుకు ప్రాశసన పాఠ్యేరుగారిని గొప్పవిరాళము నొసంగినందుకు సంగాతీ ప్రభువు ను రాణి పామాయిను అభినందింపక పచ్చదు. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘములవారు తమ నితేదికము నియమ ప్రభుత్వమువారి కీయలేదు. కావున విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణమును గురించి యప్పుడే యభిప్రాయము నిచ్చుటకును సాధ్యపడదు. కాని వారేదర్థి సలంభించినను విద్యార్థి కారుల అభిప్రాయములను తీసికొందురని వాడు సమ్మతము గలదు.

నేనిప్పుడు రెయనపోయే విద్యుదము ఈలాటివాటిలో కెల్ల మొదటిదని నమ్మెదను. పతితజాతులు తక్కిన జాతులతో పాటుపైకి రావలెనని అనుచున్నాను. కాని వారికిట్టి యవకాశము లొసంగినగాని పైకిరాజాలరు. ఈపవనగ్రహములో ప్రవేశించెడివారికి కళాశాలయందును శిబిరములందును వీనులు జయప్రథముగా జరిగి రిమ సహధ్యాయులతో సంపూర్ణ స్నేహ భావముపడుటవని నేను చెప్పినప్పుడు మీరందఱును వాయభిప్రాయముతో నేకభవించెదరని నమ్మెదను. (అ. ప్రె.)

నేపాళ దేశపు రాజు

చిన్నదినోత్సవము

నాగపూరు, జూలై 1:—హిందూదేశములో చల్ల స్వతంత్ర రాజ్యమై నేపాళదేశపురాజయొక్క ఇదివదియవ జన్మదినోత్సవము జరిగించుటకు నాగపూరు హిందూసభవారిక ప్రత్యేకితగ గావించి రాజుగారికి క్రీడాయురారోగ్య విశ్వరూపులు కలుగవలెనని బుద్ధి తీర్మానము గావించిరి. (అ. ప్రె.)

కరి వొరకును. (1)

విశ్రాంతి

అస్పృశ్యులు ధారాశీముగ్ధా నడచిపోవుట

కొచ్చిన్, జూను 30.—మోన్సూన్ మొన్నటివరకు అస్పష్ట

కొచ్చిన, బాను 30. — మొన్న మొన్నటివరకు అప్పటి
శృలుగానుండి ఆర్థసమాజములో కేక వినకొంతమంది ఎల్లావీలు
గల ఆర్థసమాజస్థల చుూహమొకటి ఆదివారమునాడు నైక
మనకు వెల్లి తూర్పు దిక్కున దేవాలయపురస్థాన్నిటివీడు
గాను ఇంకను బహిష్కారము క్రిందనున్న సందల గం
దాను నడవిపోయిరి పోలీసువారు పీఠులలో సంచారము
చేయుచున్నారు. దేవాలయము గేట్లు మామూలుగా రక్షింపబడు
చున్నవి. ఎట్టి గల్లంతునకులుగలేదు. ఆర్థసామాజికము తమ మత
ప్రచారకులను బ్రహ్మచారి వేసబంధుగారితో సత్సాగ్రహాశ్ర
మమును చూచి తమకుతోచినంతవట్టుకు నీధికి సహాయము జేసి
వెడలిపోయిరి. నేదబంధుగారును
అలెస్సేయిన్. శృష్టన్ గారును వైసం దేసస్థానము అధికారుల
తోను పోలికవారితోను మాట్లాడిరి. కూడాను. (అ. ప్రె)

రాజద్రోహపుకోసము

శిక్షితులు జామీనుమీద విడుదల చేయబడిరి

కలహస్తా, జూను 30.—ప్రధాన రాజధాని మేజ
ప్రేటుచే రాజద్రోహము క్రింద శిక్ష లొసంగబడిన ప్రేమ
నాథ గంగూల్ ఆఖాయి కుమారులపైల తరపున న్యాయ
మూర్తులు సుహూర్ షద్దీ పాంటను గార్ల యెదుటికి నేడు
హైకోర్టులో తీర్తివని రాబడిన బెయిలు పరఖాస్తును ప్రభు
త్వమువారి దృష్టింపజేదు. “ఎ ప్ల వ ము - విద్యార్థిసంఘము”
అనేదేరుతో ఒక చిన్న రాజద్రోహపు పుస్తకమును పీప్పిరియ
నొకరు వ్రాసి షరొకగ ప్రచురించిరి పుస్తకము తరువాత ని
షేధింపబడెను. నేరస్థాపనచేయబడి పుస్తకమువ్రాసినవాడు ఆ
రుగలును ప్రచురించినవాడు రి నెలలును కరినశిక్ష విధింపబడి
రి. పీడిషనరుల నిర్దరిని న్యాయమూర్తులు జూమీనుమీద విడు
దలసెరి.
(అ పె)

ఖాన్ సాహెబు యన్.సుల్తాన్ సెయిటుగారి
మరణము

మామూరు, జూను 80:— ఈబోడ్డు - మెట్టుపాలయం
మృగ్య నిన్ను రత్రి ఖావ్ సామెలు యస్. సూమారు సెయిలు
గారు రైలుబండిలో చనిపోయిరి. వీరికి వయస్సు 60 సంవత్సర
ములు చికిత్సకై చెన్నపురి జిల్లా వీరు తిరిగి వచ్చుచుండిరి. వీరు
మృగ్యని పలు కౌన్సిలును హైస్ మెర్టునుగా నుండిరి. కౌన్సిలరుగా
20 సంవత్సరములు పనిజేసిరి పంచాయతీ కోర్టును అగ్లెట్టును
గాను, కాంటన్ మెంట్ జైల్ హోర్డును ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగాను,
జిల్లా విద్యారంగ సంస్థకు గాను పనిజేసిరి. వీరి
కరీరడు మెట్టుపాలయమునుండి వధ్యాహ్నుమునకు తీసుకొని
రాబడెను నాయంకాలగును భూస్థాపన చేయబడును. వీరి
జ్ఞాపకార్థము మృగ్యని పలు కార్యమును మృగ్యని పలు (ప్రాథమిక
పాఠశాలయు సేదను మాన్వెయబడెను (అ. ప్రె)

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు
ప్రాళకి తగ్గుదలకు నివారిణి

దీర్ఘ కాలము నుండి నేను కొన్ని చిహ్నవాద్యులచే బాధ
 పడుచుండని స్వప్నస్థలము, పరిష్కారము, అర్చనము, కాళ్లు ము
 గ్గులు లుబ్ధులగుచుండి, ముగ్గులు రంగమారుచు మెడల నవి
 నాకుండని వ్యాధులు నానరములు మిక్కిలి బలముగాను, నిస్స
 త్తునగాను నుండెను గను సే నిరత జెందితిని. అప్పుడునక
 నన తరునర్వోజిల్లా, ప్రిన్సిపాల్ పురస్కారమును, ప్రస్తుతము
 నన్న పట్టాము, జార్జిటౌను ఆస్పీనియట్ షిథిలో, నెం. 72
 రు, గృహమునందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారిచే
 అర్చనముగా జాతీయబసెన వ్యాధుల ప్రకటనను "నామము"
 పత్రికలో చూచితిని గాన వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని.
 జొన్నగారు సేవింపబడు ప్రారంభించిన కొన్ని వారముల ను
 నాపలు వ్యాధులు నన్ను విడిచినవి. స్వప్నస్థలమునను పూర్తిగా
 నిశీనినది. మంటూరు దగ్గినది. నానరములకు మంచబలము కలి
 గినది. ఆరే. మొకటరాఘవాచారి, బి. ఏ. తరగతి
 తిరువేండిపురము, దక్షిణార్కాటుజిల్లా. (20)

తిరువేండిపురము, దక్షిణార్కాటుజిల్లా. (20)

జి. ఐ. పి. రైల్వే కవులు పరశు అంత్యమయ్యెను

భారత ప్రభుత్వము నడుపుటకు పూనుకొనుట

బొంబాయి, జూన్ 30.— భారతదేశముందు నిర్మించబడిన రైలుమార్గములలో గ్రేటు యిండియాను పెనిస్యులారు రైల్వే మొట్టమొదటిది. దీనిని 1853 ఏప్రియలు 16వ తేదీయందు నడుపు ప్రారంభమయ్యెను. నేటినుండి దీనిని నడుపుటకు ప్రభుత్వము బూనుకొనెను. కంపెనీవారి మరతు నేటితో ఆఖరయ్యెను. అట్టహాసము లేమియు లేకుండగనే కంపెనీవారు దొరతనమునకు చార్జీ ఒప్పించిరి. 1900 సంవత్సరమునందు యిండియా దొరతనము పక్షమున కార్యదర్శి యీ రైలుమార్గమును 84,859,217 పౌనులనిచ్చికొనెను. కాని ఆదాయమునందు కొంతభాగము దొరతనమున కర్పించుమరతుపై కార్యదర్శి యీ రైలుమార్గమును కంపెనీకి కల్పింపజేయుచున్నాడు. ఈ రైలుమార్గపు ప్రారంభదశయందు ప్రఖ్యాతిపొందిన పెక్కురు దీనితో సంబంధముగలవారుగనుండిరి. లోకొమోటివివ్వు కర్తకుమారుడగు రాబర్టు కుమారుడు యీ కంపెనీయందు మొట్టమొదటి కన్సల్ ట్రింగు యిండియన్ గనుడెను (అ.ప్రె.)

ప్రెసిడెన్సీ మిల్లు

నలుబదికార్మికులు సమ్మెకట్టిరి

బొంబాయి, జూన్ 1.— బొంబాయి యందు ఫరూకా న్యూరోడ్ యందు గల ప్రెసిడెన్సీ మిల్లుయొక్క నలుబదుకు కార్మికులందు బనిచేయుచున్న కార్మికులలో నలుబదిమంది సమ్మెకట్టిరి. డిస్ట్రిబ్యుషన్ బడిన వారి మే ప్రెసి టిరిగి వ్యవస్థాపకులు బనియందు చెర్చుకొనుకుండుటచే పనివారలు అసమ్మతి నీవయమున జూపుటకు సమ్మెకట్టి యంత్రాలయవందుండి నెమ్మదిగ బెడలిపోయిరి. మామూలు ప్రకారముగ మిగతాకార్మికులు బనలను జేసికొనుచున్నవి. (అ.ప్రె.)

ఇండియామంత్రికి

సర్ సురేంద్రనాథ్ బెనర్జి గారంపిన తంతివార్త

కలకత్తా, జూన్ 2.— కలకత్తా ఇండియన్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు డి. సర్ సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ కే. టి. గారు రైటు ఆఫరబుత్ ఇండియామంత్రి కిదిగువవిధమున తంతివార్త నంపెను—

రాజ్యం నినిధి మీతో మాట్లాడుట ముగిసినదనియు, పాలనామండలి అభివృద్ధినిచేయు విషయమై కాబినెటువారు ఆలోచించెదరనియు ప్రతికాముఖంబులద్వారా ఇండియన్ అసోసియేషన్ వారు తెలిసికొనిరి. మరియు హిందూజాతములో సన్నిపక్షములవారును మైనారిటీ రిపోర్టునే బరపరచుచు దానిని ననుసరించి చర్యదీక్షకొనవలసినదనికాబినెట్టుతో చెప్పరలినదని యీసంఘమువారు వేడుచున్నారు. ఆరిపోర్టులో సూచించబడినట్లు పరిపాలనాభివృద్ధిని ఆపివేయుట వలనను భారతీయుల హక్కుగతమునర్పు విధానమును నిలుపుచేయుటవలనను దేశములో కలుగు వాతావరణమును జూచి మితవాదులు (కాంతియుక్తమైన అభివృద్ధిని గోరువారు) భయపడక మానరు. (అ.ప్రె.)

జమ్మలమడులో ఒక బాలుడు బస్సుకింద పడి చనిపోయెను

నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు చక్రపాణి అను 16 రోండ్లబాలుడు ప్రాద్దుటూరుకు వెళ్లు మోటరుబస్సులో నెక్కినాడు. బస్సు నడుచుచుండగా ద్రావరుకు తెలుపకుండనే వైద్యశాలవద్ద బస్సులోనుండి దుమికెను. అట్లుగింతులలో బండికిందబడినాడు. బండివేరుకచ ప్రభుత్వ తలమీదిగూడ పోయినది అతనిని వైద్యశాలకుగొనిపోయిరిగాని అచట నతిడు చనిపోయెను. (రంతివార్త)

బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ విషమావస్థ

సర్ బేసిలు బ్లాక్స్టు యంత్రాలయాధిపతులతో సంప్రతించుట

బొంబాయి, జూన్ 30.— గురవారమునందు బొంబాయి యంత్రాల యాధిపతుల సంఘముయొక్క సమితిలో సర్ బేసిలు బ్లాక్స్టుగారు సంప్రతించెదరు. సోపానము నాచు మిల్లు యజమానులసంఘపు కమిటిలో వాణిజ్యశాఖ కార్యదర్శి యి. కె. జి. వాల్మీక్యిగారు మాట్లాడెదరు. పర్మిట్ కైన్ జాబ్స్ను, బట్టల పరిశ్రమయొక్క దుస్థితి, కార్మికుల జీతము లను దగ్గించు మొదలపరిషయములపై సంప్రతించుట జరుగును. పనివారలకు జీతములను గోపివేయుటను సరించి మిల్లుల యజమానులసంఘముయొక్క కమిటి గట్టిగ ఆలోచించుచున్నది. కార్మిక నాయకులతో కమిటివారు నిర్మాణమాటముగ మాట్లాడుచున్నారు. “కబునింగ్ న్యూస్” విలేజరి యొకడొక మిల్లు యజమానునితో మాట్లాడి, కాలమానము బాగుగ నుండినను మిల్లుల విషమావస్థనుండి దోలగింపజాలని విలేజరితో నాయన చెల్వెను (అ.ప్రె.)

బర్మా బందిపోట్లు

మేమో, జూన్ 29.— బ్యాంజీల్ గ్రామములో బందిపోట్లుగాండెదరించి రిమివేసినందులకై వారి ద్వేషమును మెచ్చుకొనుచు హంగ్టు న్పాకును పానిభార్య మత బ్లీక్ కును గగర్గును హెంజూరా బిల్వ్యాటికమిషనరు ద్వారా అట్లనందనముల జాబనం పెనని ఒక ప్రభుత్వప్రకటన చెప్పుచున్నది. (అ.ప్రె.)

గుణములలో శ్రేష్టము.

బజారసందర్శకములన్నిటికంటె మేలైనది.

నెలలో సరసము.

రాజేశ్వరీ బొర్రా క్కు సబ్బు

చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపుర్రులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్నిస్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బె బి వాడ

VIGOUR
Can Be YOURS

“నైట్” “వన్ దన్”

ఈ దివ్యమైన శ్రీ పురష భాతలకు సంభవించుకొరబడిన శక్తి, శక్తనష్టము, నపుంసత్వము, స్వప్నస్థలము, అతీర శ్రీ సంభోగము వగైరాలన్నిటికీ చిక్కినవానిని చిత్తవ్యాధిచిత్తములను నివ్వించుచు నివారింపి. ఇందులో ట్రిటివ్ (ఫార్మకోపీయ) డొషధ గ్రంథములన్ని బయలుపడిన మిక్కిలి సుమారు సుప్రసిద్ధ బలవర్ధకాధముల (టూనిక్సులు) ముఖ్యముగ సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిపటముచే కుద్ధియైన యీ “వన్ దన్” అను సిక్వెంషను, సజీవ రసవాద (Chemistry) వైద్యవిత్త గాస్త్రము (Therapeutics)ల విషయ చర్చలతో బయలుపడిన నరములకు పుంశ్చయము కలిగించు టూనిక్సులలో మిక్కిలి శ్రేష్టమైనదని సంపూర్ణముగా నమ్మదగినది. అతిబలహీనముగా నున్నప్పుడు “వన్ దన్” అనునది పైపూతగా నుపయోగించబడును. ఇది శక్తికింద కలిసవారివద్ద దొరకును—

మదరాసు రాజధాని
సోల్ ఏజంట్లు
అయిన

దాదా అండు కో.,
కెమిస్ట్, ఎస్. నేడ్, మదరాసు.

నమ్మకము గు క్రొత్త మాదిరి నగలు దొరుకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిర్మరి మాన్యుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,

హెడ్ క్వార్టర్స్: బెజవాడ,

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మానవ అనేకరకముల జడవిళ్ళలు, నాగరములు, క్లిప్పలు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పలురకములగాజులు, ఇవిగాక వెండిమాతలు, గిన్నెలు, కాలింగులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రైవేటు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

రాజమహేంద్రవరం

వైసు ఛాన్సిలరుగారి కభినందనములు

రాజమహేంద్రవరం, జూన్ 30:- పంకజరత్నం నాయుగారు (వైసు ఛాన్సిలరు)గారి గౌరవార్థము 26 వ తేదీ నాయంత్రము మాపురజనులు ఆల్పవారము, బహిరంగ సభ జరిగినది. ఎవాన్ బహదూరు వెంటచలంపంతులుగారు అధ్యక్షుడవహించిరి. తమమండలమునకు చెందినవారును స్వజనలలో ఎొకరను సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రులును అరు 50 వంకటరత్నం నాయుగారి కీయున్నతపదవి లభించినందులకు ఆంధ్రులందరు గర్వించుచున్నారని అధ్యక్షులు నుడిచిరి. నాయుగారి నభినందించు ఆంధ్రభీష్మ న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు తీర్మానము వాచించిరి. చూరకపలు చెయ్యమను శ్రీ సాలవ బాపయ్యగారు తీర్మానమును అనువదించిరి. బ్రహ్మ శ్రీ చిలమత్తి లక్ష్మీనరసింహం, మీర్ అక్రమాలీగార్లు తీర్మానమును బలపఁచిరి.

నాయుగారు జవాబిచ్చుచు గంధీర్ పశ్చాత్తము నొనరించి వారిని గూర్చి పలువురు గావించబడిన ప్రశంసకు వంద నలుల నొప్పించిరి సలచారిత్రముల సోదరిలగా భావించుట అవసరమనియు అంతకుపై ఉత్కలప్రతిభను మానవశోటియోగుల తేనియు కలివిచ్చిరి సొంతమునానుడియన స్వీకరము గురూర్లు ముప్పించుచు కొన్ని ఆంగములు చక్రముగానుండుట శ్రీకృష్ణ పెల్లు అంగకారముగచంది శో వివిధచర్చలయందు సంతోషపడెను మేర్పడిగాని ఒత్తికి నామక మేర్పడినవి కలివిచ్చిరి.

అధ్యక్షురము, నాయుగారికిని వందనములతో సభ ముగిసెను. (స్వీయలేఖరి)

మూత్రసంబంధ వ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు నివారిణి

నేను చెవికోటు నాలు కోటిర రత్నాల్ సమమునకుచేసిన సర్తకడను. కచించి కొన్ని సంవత్సరములనుండి నేను అతినరముల బలహీనతచేసితిని, దుర్బల స్వభావమున బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక ప్రాప్తముల జ్వరములను నేవించియు స్వల్పము కూడ గలుగలేదు. తరువాతి నేను నిర కచెందితిని అన్యవృత్తమున నాశ్చేహితడొకడు ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జిటౌను, అక్వియెట్ విధిలో నెం 72 రు, గృహమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారిని నాకు పరిచయముచేసిరి. స్వల్ప కాలము జ్వరగతన చేసినంతమాత్రమున నే నాకు గొప్ప గుణము కలిగినది ఇప్పుడు నాకు క్రొత్త ఆస్తి గలిగినది. ఆర్. ఎమ్. ఏ. ఆర్. ఆర్. ఎమ్. అరుణాచలం చెట్టి, చెవకోటు, పా-వైలరు, ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెనీ నెం 12 సెంకులైన బీచి, వద్రాసు, 28-2-19-25. (9)

అతిమూత్రవ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చు ఔషధరాజము

నేనొక వైశ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు గోవిందప్ప నాయకవిధిలో కాపురమున్నాను. నేను కడచిన రెండుసంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామాత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి సంఖ్య 1036 గానుండి మూత్రమునందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (ఆల్బుమెన్) అమిమగా నుండెను నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యులందఱ జ్వరమును నేవించితిని. మిక్కిలి కఠిన పర్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు సలహానిచ్చిరి. ఆప్రకారమే చేసెతిని. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటనే పరియన్నమును కాఫీని మానితిని నావ్యాధి కొంచెముకూడ కుదరలేదు. లేక నామాత్రమునందుండు తీపి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి ఏమాత్రము తగ్గలేదు. నేను మిక్కిలి విరాళశుండితిని. తుదకు కృష్ణాపుర వివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, అక్వియెట్ విధి, నెం 72 రు గల గృహములోనుండు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద 8-7-24 వ తేదీనుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. కడ రోదీనుండి పరియన్నమును, కాఫీని పుచ్చు కొనుచున్నాను. వారు 15 దినములలోనే నావ్యాధిని పూర్తిగా వాచుచుండిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామాత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యున్నదని తెలిపిరి. (1)

టి. వరహరాజులు తెట్టి, మదరాసు, 26-7-24

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

స్థాపముగారి రాక

రాజమహేంద్రవరం, జూన్ 30:- ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ప్రత్యేకోద్యోగి యగు ఆర్ యమ్. స్థాపముగారు ఈనెల 27 వ తేదీని యీ పురమున కేతెంచి కొంతమంది పురపెద్దలను కలిసికొని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి ప్రసంగించిరి. ప్రస్తుతము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము అనుబంధ పద్ధతి ననుసరించి యుండును. ఇప్పటిలో ఆంధ్రదేశమున యున్న కళాశాలన్నియు దీనికి అనుబంధములుగా నుండును. కాని విశ్వవిద్యాలయపు విధానము మాత్రము (Honours Courses) కొన్ని కేంద్రములందు మాత్రమే నేర్పబడును. కేంద్రములుగా నియమింపబడిన స్థలములు:- రాజమహేంద్రవరం; విశాఖపట్నం, బెజవాడ; అనంతపురం ఒక్కొక్క కేంద్రస్థానముందు ఒక్కొక్క విధమున విద్య గొవబడును అనగా చరిత్ర యొకచోటను, శాస్త్రము లొకచోటను, తత్వ మొకచోటను యిట్లు చేరుచేడచోట్ల వివిధముల విద్య గలుపబడును. దీనివలన వ్యయము తగ్గటయేగాక వృధాప్రయాస ఉండదు పారిశ్రామిక కళాశాలను నెలకొల్పుటకు లేగిన అవకాశములు విశాఖపట్నం దుండుటచే అచ్చటనే పారిశ్రామిక కళాశాల నెలకొల్పుటకు నిశ్చయింపబడినది ఇప్పుడు తయారు చేయబడిన విశ్వవిద్యాలయపు చట్టము ప్రకారము కేంద్రము లన్నిటికిని సమానమున ప్రాముఖ్యత నీయబడుటచే విశ్వవిద్యాలయ స్థానము యేదైనను వివాదాంశము కానేరదు. ఈవిల్లు వలన రెండవతరగతి కళాశాలల కట్టితరగతును కలుగనేరదు. ఇవిచే వారు నెలవిచ్చిన ముఖ్యాంశములు. (స్వీయలేఖరి)

అతిమూత్రము, నరములబలహీనత మొదలగు వ్యాధులకు నివారిణి

నేను అతిమూత్రవ్యాధిచే 1919 సెంలరమునుండి బాధ పడుచున్నాను. నేను ఆంగ్ల వైద్యులవద్ద చికిత్సచేసికొంటిని గాని అయినె నిరుపయోగమయిన నా మూత్రమును పరిశీలనచేసి ఆలోచన (శ్వేతధాతువు, తీపి అధికముగా గలదని వైద్యుడు తెలుపెను) ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, అక్వియెట్ విధిలో నెం 72 రు భవనమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు వారితో 1921 సెంలరము జూలై నెలలో యొచించితిని. వారు అతిమూత్రవ్యాధిని నిశ్చయముగా బాగచేయగల రని నన్ను నమ్మించిరి. తరువాత నేను వారివద్ద జ్వరమును పుచ్చుకొంటిని. ప్రస్తుతము నేను మిక్కిలి పుష్టిగానున్నాను. 1921 సెంలరం అక్టోబరు నెల 18 వ తేదీన నా మూత్రమును మరల పరిశీలన చేయించితిని. శ్వేతధాతువు, తీపి లేనియు నా ఆలోగ్యము బాగుగా నున్నదనియు తెలిపిరి. నేను చికిత్సలో నున్నప్పుడు కఠినపర్యము చేయలేదు. వి. సుబ్బయ్యరెడ్డి, (2) వ్యవసాయదారుడు, పుదుపట్టి, నామకల్, నెలంజిల్లా 14-11-21.

అతిమూత్రవ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చు నివారిణి

నేను బహుమూత్రవ్యాధిచే కడచిన 10 సంలరములనుండి బాధపడుచున్నాను. 1917 సెంలరమునందు మేజర్ నిజ్ లాక్ గారు జనరల్ ఆస్పత్రియందు నాకుశీచేయవైనుండిన రాచవరపును కేంద్రచికిత్సచేసిరి. అయినప్పటికిని నావ్యాధి కుదరలేదు. లేక తీపి, శ్వేతధాతువు (ఆల్బుమెన్) గూడను తగ్గలేదు. మూత్రము స్పెసిఫిక్ గ్రావిటికూడ 128 నుండి తగ్గలేదు. నేను నిరాశచెందినందున కడపట తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురవివాసి యను, ప్రస్తుతము మద్రాసు అక్వియెట్ విధిలో నెం 72 రు గృహమునందుండు, పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారి వద్ద 15-7-24 తేదీనుండి జ్వరనేవను ప్రారంభించితిని. అప్పటినుండియు కాఫీని, పరియన్నమును ఉపయోగించుచున్నాను. 20 దినములలోనే వారు నావ్యాధిని కుదిర్చి రని సంతకముతో తెలుపుచున్నాను. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు అప్పటినుండి పరిశోధించి ఇప్పుడు స్వాభావికముగానే యున్నదని రూఢిగా తెలిపిరి. (16)

ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్, ట్రావెలింగు అసిస్టెంటు మెనర్సు టి. ఆర్. టాకరు అందు సన్న్, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 2-వ తేదీ గురువారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గత 24 గంటలలో, గత 24 గంటలలో, గత 24 గంటలలో, జూన్ నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము, సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షము. Rows include: గోపాలపురం, విశాఖపట్నము, కాకినాడ, మచిలీపట్నము, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడలూరు, నేలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుచునాపల్లి, నాగపట్నము, మధుర, పాంబన్, తిరునల్వేలి, తిరువేండ్రము, కొచ్చిన్, కాశికట్టు, మంగళూరు, బెంగుళూరు, మెరకార, కొడైకనాల్.

సర్కారులు:- మేఘములు ఒకమా స్థరగనున్నవి. అంతటను ఆర్ద్రత తక్కువ. విశాఖపట్నములో గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి డిగ్రీలు ఎక్కువ. కనిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి మచిలీపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:- మేఘములు పలచగనున్నవి. ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగనున్నవి.

కర్నాటకము:- కడలూరులో చినుకులుబడెను. ఆకాశ నిర్భలముగ నున్నది. కడలూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి మద్రాసులో 4 1/2, కడలూరులో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 2 1/2 డిగ్రీలు కనీసపు శీతోష్ణస్థితి ఎక్కువ. కడలూరులో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

24 గంటలలో అంత మార్పుండదు. ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు, నాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

మూత్రసంబంధ మైన వ్యాధిచే

గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు ఆమోఘమైన నివారిణి నేను కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఆశీర్తి, కడుపునొప్పి మున్నగు వ్యాధులకు లోనై బాధపడుచుంటిని. నాకు అన్న హితవుతగ్గి యెమిభుజించినను యిసుడక, వాంతులై పోవుచుండెను. ఇట్లుండగా, జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలో నాకు 105, 106, డిగ్రీల జ్వరముకూడ సంభవించినది. నేను కృష్ణాపురం వాస్తవ్యులును ప్రస్తుతము చెన్నపురి, జార్జిటౌను, అక్వియెట్ విధి 72 గృహమునందు కాపురమున్న వారునగు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారువారియొద్ద పుదుపుచ్చుకొన్నగా ఆంధ్ర జ్వరమును, 2, 3 రోజులలో పూర్తిగా మాయమైనది. అయిన అస్ఫుటచికిత్స మూచి నాయొక్క దీర్ఘ వ్యాధిగూడ పోవుటకు వందు యివ్వవలసినదని నేను వారిని కోరితిని. అందుల కాయన సమ్యక్తించి ఒక నెలరోజులు మందు ఇచ్చుటనే నాకు కడుపునొప్పి పూర్తి గవాయి మామూలు ఆకలి పుట్టినది. అది మొదలు ఇంతవరకు నేను పూర్ణారోగ్యముతో నున్నాను. (18) వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్, కమిషన్ యేజంటు, 18-2-24.

వెరిగెడి బిడ్డలకు ఆమోఘమైనది!

నూనెము లేక వజ్రమును భుజించుటచే గలుగు దానికంటెను మాంసకండ్లరములు, పండ్లు, పుష్టి అధికముగా వృద్ధి నుగును తొమ్మిదివరకు వరుసను పుట్టించుటచే కలుగుపుష్టి బికింతే క్యాంక్ బిడ్డకు భుజించుటచే గలుగును. ఈరుచికరమైనట్టిదూ, ఆరోగ్యవైనట్టిదూ ఆహారమును వినువక మిడ్డలకిచ్చిన చాల పుష్టిగా పెరుగుదురు వారి దిన్నడవడము ఆరోగ్యముగానే వృద్ధియగును. వారు మిక్కిలి మెరుగగువాగున, పుష్టిగల వరుగును వుండును. తక్షణమే క్యాంక్ బిడ్డను వారకమ్మటకు ప్రయత్నింపుము.

తయారుచేయుట సులభము, జీర్ణముగల సులభము, ఉష్ణము చేయును

Quaker Oats

ద్వితీయముద్రణము! త్వరపడు! త్వరపడు! కొలదీతములు మాత్రమే!!

శ్రీయత శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారి విరచితమును

సావిత్రి నాటకము పైరు 1-0-0

ఇదివరకు ఆర్డరులకు సప్లయికానివారు తిరిగి ఆర్డరులను పంపవలయును

శ్రీ మైలసరం బాలభారతీ సమాజమువారును,

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారును ప్రదర్శించిన

దీ నాటక రాజమే

వలయువారు:— వైంస్ అందుకో, బెజవాడకు వ్రాయవలయును.

క్రీరబలాత్మకము

వారకోగములకు బ్రాహ్మణము వంటిది. చలనాదులచేయునది ప్రఖ్యాతిని పొందినందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు అనుభవించి యొగగి దగుటచేత శ్రీ

ముక్త్యాలరాజుగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థానవైఖ్యలచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసిరి. ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొలును. మనోవ్యాధిగలవారకు, పితృప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. వరములకు బలమునుగలిగించి శరీరదౌర్బలమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, నుఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతకోగులు అనేకమంది దీనిని సేవింప విముక్తులయిరి. నూయనభవమున, వాతవ్యాధులకు ఇంతటి మంగులేదని సమ్యక్ము గదిరినది. దాక్టరు కోమలగారుకూడా మెచ్చుకొన్నారనుటకు బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ గలదు. పంపూరాధిక్యమును ట్రి మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది తాపాతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు కానిది తెప్పించుకొనవచ్చును. కొవ్వగును వాడువిధము మందుతో పంపవచ్చును. ఇది వైద్యులమునకే గాక లోపలికి వ్రుచ్చుకొనుటకు నుపయోగించును. 7 సార్లు ఆన రీతిపైనది 4 అవున్సులు 2.0.0. 21 సారి ఆన రీతిపైనది 4 అవున్సులు 5.0.0 101 సారి ఆన రీతిపైనది 1 అవున్సు 8.0.0 4 అవున్సులు 12.0.0. ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమిషను రేటు: వాష్ట్యులు కే.ఎ. అద్రసు:— మేనేజరు. స్వరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

సవరము బంగారుతో చేయబడిన

రకంవారిగాజులు, చెయ్యలు, అడ్డ గెలు, మల్లెమొగ్గులు ఉంగరాలు వస్త్రా నగలు, హాడిసానులు, బహుమతి నొసంగటకు సాగ్యమైన

పతాముల కట్టలు వస్త్రా నగలు గాగ్రంట్ల నున్నా స్పీని టయ నున్నా పంప మను మానవ్య నుంది సారి తెప్పించుకోమి

మరియొకసారి నూనె తప్ప వేరే ఫలములందు ఆర్డరు యివ్వగు. మహారాజు చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

ఇండియన్ జ్యువెలరీ షార్టు, నగర్తవేలు, బెంగుళూరుసిటీ.

పత్రిక లేఖలు

సరసాపురం (స్వీయవిశేషం)

దాఖలు

28-1-23 నామకముగా పంపిన పత్రికను పొందుటకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము.

సరసాపురం

నామకముగా పంపిన పత్రికను పొందుటకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము.

నామకముగా పంపిన పత్రికను పొందుటకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము.

నామకముగా పంపిన పత్రికను పొందుటకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము.

నామకముగా పంపిన పత్రికను పొందుటకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము.

పత్రికా కిమిడి

(స్వీయవిశేషం)

నామకముగా పంపిన పత్రికను పొందుటకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము. పత్రికను పంపినందుకు కృతజ్ఞులము.

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

అంధము

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Press, 6 & 7, Thambi Chetty Street, MADRAS.